

«Лицей імені Богуна має повністю стати українським за духом»

Військових треба вчити думати і знаходити виходи з різноманітних ситуацій креативно, колективно та багатоваріантно, вважає генерал Ігор Гордійчук
» стор. 4

Різдво Василя Стуса

80 років тому прийшов у цей світ бунтівний поет
» стор. 5

Ляльки і попи

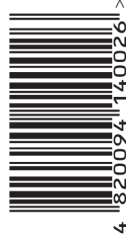

Україною прокотилися протестні виступи проти церкви Московського патріархату
» стор. 3

Україна Молода

Середа, 10 січня 2018 року

№ 3 (5319)

Учораšní курси
НБУ:
1 \$ = 28,20 грн.
1 € = 33,97 грн.
1 рос. руб. = 0,4 грн.

Менталітет переможниці

Новий сезон прима українського тенісу Еліна Світоліна розпочала з ювілейного тріумфу в австралійському Брісбені та покращення рейтингових позицій

» стор. 15

Еліна Світоліна — триумфаторка «Брісбен Інтернешнл»-2018 — під час чемпіонської фотосесії.
Фото з сайта tennisua.org.

Володимир Єльченко
Посол України в ООН

«Представники Ради Безпеки ООН поки не обговорюють вирішення питання окупованого Росією Криму. Я думаю, що треба підходити поетапно. Давайте спочатку розберемося з тим, що відбувається на Донбасі».

■ ЗАКОНОТВОРЧІСТЬ

Ляшківці — найпрацьовитіші

Результати незалежного дослідження це підтвердили

Фракція Олега Ляшка, попри невелику чисельність, показала себе найпродуктивнішою у парламенті.

Галина ПЕЧЕРИЦЯ

Коефіцієнт співвідношення між ухваленими та ініційованими Радикальною партією законопроектами є найвищим серед інших фракцій. Про це свідчать результати дослідження громадської мережі ОПОРА.

За три роки роботи у Верховній Раді депутати від фракції РПЛ зареєстрували 765 законопроектів, з них 122, або 15,9%, після голосування стали законами. Це найкращий показник результативності серед усіх фракцій.

«Хоч би що брехали про нас наші політичні опоненти і куплені ними продажні ЗМІ та соціологи, але навіть вони вимушені визнати — наша команда найпопулярніша в парламенті. Хоча серед цих вовків нас усього 20 спартанців, готових віддати за українців тіло і душу! Ще рішучіше й ефективніше я дія-

тиму на посаді Президента України, щоб навести лад у нашій рідній країні і дати кожному українцю роботу, достойну зарплату і впевненість у майбутньому!» — наголосив Олег Ляшко.

Слідом за РПЛ у рейтингу розмістилися об'єднання «Самопоміч» (14,1% законопроектів фракції стали законами) та ВО «Батьківщина» (13,1%). Найнижчий коефіцієнт результативності в «Опозиційного блоку». Колишнім «регіоналам» вдалося відстояти у Раді лише 30 своїх законопроектів. Найбільша ж кількість законопроектів була зареєстрована депутатами від БПП. За три роки вони ініціювали 2420 законопроектів, але всього 263 з них стали законами.

Загалом за три роки діяльності ВРУ в парламенті було зареєстровано майже шість тисяч законопроектів. Лише 11,8% із них стали законами. ■

Іван БОЙКО

Ворожі обстріли на лінії розмежування східного фронту стихали хіба що під час Святвечора та в день Різдва, бо вже під вечір неділі окупанти знову взяли за міномети.

За даними штабу АТО, ворог здійснив мінометні обстріли біля Верхньоторецького на донецькому напрямку: на оборонні укріплення ЗСУ «лягло» щонайменше півтора десятка мін калібру 82 мм.

Тоді як минулого понеділка ворог шість разів порушив так зване «Різдвяне перемир'я», а троє захисників України зазнали поранень. Зокрема, на луганському напрямку понад чотири години ворог обстрілював позиції української армії в районі Світлодарської дуги.

Бойовики з великокаліберних кулеметів за підтримки 120-мм мінометів провокували оборонців селища Луганське та випустили близько півсотні боеприпасів. Із кулеметів і гранатометів окупанти вели вогонь на підступах до Світлодарська.

А на донецькому напрямку бойовики стріляли з важких мінометів калібру 120-мм по захисниках Павлополя, з оз-

■ НА ФРОНТІ

Міни на Різдво

Ворог не дотримується узгодженого перемир'я на Донбасі на час зимових свят

броєння БМП, гранатометів і кулеметів — поблизу Талаківки.

«Довкола Новотроїцького противник також активізувався в обідній час. Здебільшо-

го загарбники застосовували стрілецьку зброю, включно зі снайперською, а пізніше посилили тиск — додали гранатомети», — підкреслили в штабі АТО. ■

■ А ТИМ ЧАСОМ...

Рада безпеки ООН була готова починати роботу над мандатом миротворчої операції на Донбасі, але Росія відкинула практично всі важливі положення, зазначає посол України в ООН Володимир Єльченко в інтерв'ю «Європейській правді». За його словами, миротворці мають стояти на державному кордоні між Україною та Росією, але Росія цей варіант відкидає: «І це — червона лінія», яку ніхто ніколи не перейде. Тому мені здається, що найближчим часом зрушень у цьому питанні не буде. Так, шанс був, але Росія його не використала чи не дала можливості використати його».

Посол додав, що, на його думку, Росія від початку не хотіла миротворчої операції ООН на території Донбасу. «Я думаю, що це була просто гра. Їм потрібно або збереження ситуації, яка є на зараз, або так звана «миротворча» операція на російських умовах, яка заморозила б цей конфлікт на десятиліття. Адже ми б отримали таку миротворчу операцію, з якою потім не знали б, що й робити і як її звіти вивести», — сказав він.

■ ФЛЕШМОБ

Заробітчанська коляда

У Західній Україні відбулася різдвяна акція з особливим змістом

Світлана МИЧКО
Тернопіль

Близько трьохсот людей зібралось на другий день Різдвяних свят у холі тернопільського торгово-розважального комплексу «Подолани», аби взяти участь у незвичайному флешмобі-коляді для заробітчан «Україна чекає на тебе!». Ідея провести такий з'явився у місцевому підприємця Андрія Костюка та його друзів після перегляду в інтернеті схожої акції учасників українського чоловічого хору з канадського міста Едмонтон. Відтак у соцмережі «Фейсбук» поширили заклик: «Створимо святковий настрій собі і всім нашим українцям, які з різних причин святкують це Різдво на чужині! Хочемо, щоб українці за кордоном завжди пам'ятали: Україна любить їх, Україна молиться за них, Україні бракує їх, Україна чекає на них!».

Надзвичайно емоційну і хвилюючу подію

знімали професійні оператори, оперативно змонтований відеоролик того ж дня розмістили на YouTube, і за неповну добу він уже набрав понад 13 тисяч переглядів. А враховуючи активний перепост у соцмережах та поширення на інформаційних сайтах, можна сміливо стверджувати, що його вже побачили десятки тисяч людей в Україні та за кордоном.

Заробітчанство для Тернопільщини (як, утім, і для всіх західноукраїнських областей) — дуже актуальна і болюча тема. За приблизними даними з різних джерел, на закордонних заробітках у різних країнах перебувають зараз від 70 до 100 тисяч осіб, і впродовж останніх років спостерігається тенденція лише до зростання їх кількості. На Різдвяні свята багато з них ненадовго приїхали додому, аби побачити рідних, привезти подарунки і гроші, відтак знову повернуться працювати на чужину. На превеликий жаль, Батьківщина не може запропонувати конкурентоспроможних зарплат. ■

■ ЗАТРИМАННЯ

Чужий по обидва боки кордону

Колишнього кримського чиновника судитимуть за зраду

Ірина КИРПА

Херсонський міський суд відправив до СІЗО экс-міністра охорони здоров'я окупованого Криму Петра Михальчевського.

Колишній чиновник, затриманий у рамках розслідування справи про зраду Батьківщини, пробує під вартою ще принаймні місяць, аж до винесення остаточного вироку. Херсонський суд прислухався до клопотання прокуратури АР Крим, удвічі скоротивши термін утримання під вартою для Михаль-

чевського. Однак після того, як факт провини экс-чиновника буде встановлено в судовому порядку, його відправлять до місць позбавлення волі, звідки він зможе вийти, ймовірно, лише через 15 років.

Нагадаємо, що Петро Михальчевський був затриманий у Києві на початку 2018 року співробітниками СБУ в рамках розслідування кримінальної справи за статтями КК України «Посягання на територіальну цілісність України» та «Державна зрада».

— Під час обшуку на квартирі чиновника-втікача слідчі вилучили паспорт громадянина Росії, «службове посвідчення» за підписом Аксєнова, а також інші документи, що підтверджують факт співпраці Михальчевського з окупаційною владою, — заявила прес-секретар прокуратури АР Крим Тетяна Тихончик. — А ось із посади міністра охорони здоров'я Криму він був знятий за грошові побори з пацієнтів, а також махінації з паспортами українського зразка. Хворих обманом примушували

мінати український документ на російський, обіцяючи безкоштовну медичну страховку. Однак, відразу ж після того, як людина отримувала паспорт від окупаційної влади, міністр про свою обіцянку просто «забував».

За даними Служби безпеки України, Михальчевський «безпосередньо брав участь у створенні незаконних органів влади на тимчасово окупованому півострові». Відомо, що навесні 2014 року Михальчевський був призначений на високу посаду відразу ж після анексії Криму, однак не протримався при владі й одного року. Його звинуватили у створенні корупційних схем та змістили з посади. На початку літа 2014 року міністр охорони здоров'я окупованого Криму Петро Михальчевський написав заяву про відставку за власним бажанням. Так званий

«глава» Республіки Крим Сергій Аксєнов заявив, що змусив Михальчевського подати у відставку самостійно, щоб не звільняли його «за статтею».

На думку самого Михальчевського, він просто «потрапив під коток історії», адже «нічого протиправного не вчиняв». Заперечує экс-міністр охорони здоров'я Криму й свою участь у референдумі 2014 року про приєднання півострова до Росії.

Відзначимо, що за три роки в окупованому Криму змінилося чотири міністри охорони здоров'я, причому жоден із них не втримався на своїй посаді більше восьми місяців. На цей час очільником міністерства охорони здоров'я анексованого півострова є Олександр Голєнко, який раніше обіймав посаду першого заступника міністра охорони здоров'я Криму. ■

Валентина САМЧЕНКО

Провокацією назвав заяву Інституту демографії НАНУ про 3,9 млн. демографічних втрат УСРР у 1932-1933 роках Богдан Моркляник — перший заступник голови ВГО «Меморіал» імені Василя Стуса вчора на прес-конференції у Києві. Дані українських демографів базуються на Всесоюзних переписах 1926, 1937 і 1939 років. Про дописування у них цифр, потрібних радянському керівництву, яке усвідомлювало свою злочинну діяльність щодо українських селян, свідчать багато розсекречених архівних документів. Але їх демографи не беруть до уваги.

Професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка Володимир Сергійчук переконує даними з різних документів, що реальних втрат було понад 7 млн. осіб в Україні й ще близько 3 млн. українців — поза її межами.

Ще 11 грудня 1933 року німецькі дипломати з Генерального консульства Німеччини в Харкові повідомляли: «3 достовірних джерел відомо, що, за офіційними оцінками, сім мільйонів жертв не становлять великої втрати, але це означає, що знищено четверту частину селянства, що навіть порівняно з жертвами світової війни є страшним числом».

А за кілька тижнів до відкриття у Вашингтоні Меморіалу жертвам Голодомору 1932 — 1933 років у листопаді 2015 року керівники п'яти українських наукових інституцій Північної Америки — Українського наукового інституту Гарвардського університету, Канадського інституту українських студій, Наукового товариства імені Тараса Шевченка, Української вільної академії наук і Американської асоціації українських студій — раптом звернулися до голови Оргкомітету Михайла Савківа-молодшого з проханням не вживати загаль-

ПАМ'ЯТЬ

Дюжина диявола

Раніше засекречені документи свідчать: у 1932-1933 роках в Україні від голоду померло щонайменше 7 мільйонів людей

ноприйняту вже цифру втрат від 7 до 10 мільйонів, а обмежитися висновками професорів Андре Граціозі, Тімоті Снайдера і Станіслава Кульчицького, які стверджують, що ця трагедія забрала життя принаймні вдвічі менше нашого селянства. Бо інакше, мовляв, це викличе протести в певних антиукраїнських колах, чим негайно скористаються кремлівські пропагандисти, щоб звинувачувати українську науку в некомпетентності тощо.

Варто зауважити, що про 3,9 мільйона втрат від Голодомору 1932-1933 років ідеться і в постанові Апеляційного суду м. Києва від 13 січня 2010 року у справі про організаторів винищення голодом українців. Але це лише в рамках розгляду кримінальної справи.

Професор Володимир Сергійчук на прес-конференції «Реальна оцінка демографічних втрат УСРР у 1932-1933 роках (за офіційними документами українських архівів)» назвав щонайменше 13 неврахованих сучасними українськими демографами позицій при підрахунку жертв Голодомору. Зокрема, міграційний потік на захід, коли тисячі голодних українських селян, які намагалися через польські болота, Збруч і Дністер дістатися до Польщі й Румунії, були розстріляні радянськими прикордонниками або не допливли до рятувального берега. А скільки поховано у Росії й Білорусі українських селян, які пішли туди за хлібом?! Не враховані смертні вирок

Президент Фондації Голодомору-геноциду (Чикаго, США) Микола Кочерга.
Фото з сайту ukrinform.ua.

за законом про «5 колосків»; канібалізм (було заведено 2,5 тисячі справ), померлі на залізничних коліях і вокзалах...

«Не забудьте, що кожна душа є важливою, її треба пам'ятати і шанувати», — сказав президент Фондації Голодомору-геноциду (Чикаго, США) Микола Кочерга. За сприяння цієї організації вже двічі відбулися конференції з питань дослідження Голодомору. Пан Микола запевнив, що Фондація продовжуватиме спонсорувати наукові дослідження.

Учасники прес-конференції мають намір звернутися до владних структур з ініціативою створення комісії з науковців різних напрямків, яка б сприяла встановленню істинної статистики жертв Голодомору. ■

БІЙТЕСЬ БОГА!

Ляльки і попи

Україною прокотилися протестні виступи проти церкви Московського патріархату

Тарас ЗДОРОВИЛО

Лавиноподібно по містах України пройшли акції протесту проти Московського патріархату через обурливі, фактично людиноненависницькі дії їхніх представників. Нагадаємо, все почалося з того, що в перших числах нового року на похороні у Запоріжжі затятий «московський піп» навідріз відмовився відспівувати дворічного хлопчика, який трагічно загинув 31 грудня (на нього впав самогубець, котрий вистрибнув із вікна). Представник МП пояснив батькам дитини свою відмову тим, що, мовляв, хрестили хлопчика у церкві Київського патріархату і таємництво це відтак є... «недійсним». Згодом рідним нещасної дитини було відмовлено в проведенні обряду відспівування ще в одному храмі УПЦ МП. Зрештою відспівали хлоп'я у церкві КП, де свого часу й хрестили.

Про це кричуще неподобство розповів у соцмережах запорізький активіст Юрій Гудименко, який і закликав українців узяти участь в акції протесту — принести ляльку або іншу іграшку під найближчий храм УПЦ МП як нагадування церковникам про невинну дитину, яку цинічно відмовилися провести в останню путь за православними канонами.

Додамо, що агресивність Московського патріархату проявив і 6 січня знову ж таки в Запоріжжі до двох учасників АТО, котрі, долучившись до акції, прийшли до однієї з церков МП покласти ляльки. Та пильний охоронець церкви викликав «православних тітушок» — силове крило УПЦ МП, організацію «Радомир» (яка раніше охороняла комуністів на травневих мітингах і брала участь у заходах розпушеного «Беркута»). «Радомирівці» так «приклалися» до колишніх фронтовиків, що одному з них навіть зламали руку. Щоправда, у відповідь запоріжці зібрали натовп у кілька десятків людей і зі ЗМІ прийшли до тієї ж церкви, вимагаючи пояснити таку агресію.

Вінничани також відгукнулися на акцію «Принеси ляльку»: біля будівлі Вінницької єпархії УПЦ МП містяни розвісили протестні плакати на паркані та поклали біля входу дитячі іграшки й труну з написом «Лігво російських окупантів».

А у Києві представники руху С14 пікетували Києво-Печерську лавру, заблокувавши в'їзд на її територію. Активісти заявили, що тут засіли агенти російських спецслужб і розгорнули банери «ФСБ, геть із Лаври!» і «Ні московській агентурі».

Немає сумнівів, що з «братньої» сусідньої країни церковні «боси» дають своїм «представникам» вказівки діяти саме так, як і було вчинено запорізькими попами: ігнорувати всіх «іноверцев». Більше того, були численні випадки, які свого часу не набули широкого розголосу, коли попи Московського патріархату навідріз відмовлялися відспівувати загиблих під час Антитерористичної операції і тих, хто не був хрещений у церкві МП. Це, по суті, й стало основною причиною акцій протесту націоналістів із С14 у Лаврі.

І хоч промосковських віруючих у нас ще вистачає, але все одно, мабуть, час згадати й про іншу святиню — Почаївську лавру, яку також курирує МП, та про численні московські церкви, які буквально заповнили всю Україну: чи потрібна нам ця агресивна духовна окупація? ■

ШАНА

«На світі безліч таких, як я, Та я, їй-Богу, один»

У день народження Василя Симоненка йому принесли квіти

Людмила НІКІТЕНКО
Черкаси

У Черкасах згадували відомого українського поета Василя Симоненка, який свого часу жив тут, працював у місцевих газетах і написав у черкаський період свого життя чимало чудових творів.

8 січня йому б виповнилося 83 роки.

«Відбувся пошанівний захід біля місця вічного спочинку Василя Симоненка та його матері. Продовжи-

ли біля пам'ятника поетові в однойменному сквері у центрі міста. Виступаючи щиро означували наше сьогодення глибом Симоненковому слова. Згадати поета прийшли здебільшого представники творчої інтелігенції, а також черкаські народнорухівці», — розповідає «Українській молоді» черкаська письменниця Валентина Коваленко.

За її словами, втішена тим, що змогла долучитися до організації цього кола ша-

На вшануванні біля могили Василя Симоненка виступає черкаська письменниця Валентина Коваленко.

Фото зі сторінки «Фейсбук».

нувальників Василевої поезії і його непохитно української позиції.

Щороку, наголошує пані Валентина, це коло збільшується. Напевне, в час серйозних випробувань люди природно звертаються до наших великих правдословів.

Під час вшанування поета

учасники пам'ятних заходів поклали на його могилу та до підніжжя пам'ятника квіти, а у своїх виступах згадували патріота Симоненка і читали його поезію.

Сьогодні у Черкаській обласній філармонії о 16-й годині відбудеться вечір пам'яті Василя Симоненка. ■

Лариса САЛІМОНОВИЧ
Харків

Харківський інженер-електромеханік Олександр Цихмистро запатентував винахід, якому може позаздрити сам Ілон Маск — засновник американської компанії Tesla, що спеціалізується на випуску електромобілів. А все тому, що створена українським умільцем акумуляторна батарея для екологічно чистих автівок заряджається втричі швидше, ніж заокеанські аналоги. «Час зарядки у них — 40 хвилин до 80% ємності, а ми заряджаємо батарею за 12 хвилин до 80%, — каже він. — На повний заряд вони витрачають 75 хвилин, а ми — 20. Таких систем немає в жодному електромобілі».

Харківський акумулятор, потужністю 24 кіловати, важить усього 15 кілограмів, а також обладнаний унікальними системами пожежогасіння, підігріву та охолодження. При розробці свого пристрою харків'янин використовував деякі елементи Tesla, проте більшість

СВІТЛА ГОЛОВА

Краще, ніж у Маска

Винахідник створив автомобільну батарею, яка в кілька разів ефективніша від зарядки Tesla

комплектуючих виготовлені на десяти місцевих підприємствах.

Аби налагодити серійне виробництво батарей, потрібні інвестиції у розмірі 2-3 мільйонів доларів. Сума не така вже й велика, тому проектом 44-річного інженера вже зацікавилися китайські та європейські компанії. Утім не виключено, що новинка все ж таки стане суто вітчизняним продуктом. «Український інженер

Олександр Цихмистро розробив надзвичайно потужну акумуляторну батарею для електромобілів, що заряджає швидше, ніж батарея Tesla, — написав у Facebook Прем'єр-міністр Володимир Гройсман. — Більше того, майже всі елементи батареї — вітчизняного виробництва. Олександр, дякую. Впевнений, невдовзі про ваш винахід заговорить увесь світ». Хочеться вірити, що це не просто вітальні слова. ■

Геннадій КАРПЮК

■ ГЕРОЇ НАШОГО ЧАСУ

«Лицей імені Богуна має повністю стати українським за духом»

Військових треба вчити думати і знаходити виходи з різноманітних ситуацій креативно, колективно та багатоваріантно, вважає генерал Ігор Гордійчук

«Пробудимо Донбас і тоді з меншими втратами повернемо його»

— Вам довелося ухвалювати нестандартні рішення. Наскільки актуальною є здатність військового діяти адекватно швидко й ефективно в автономному режимі власної ініціативи і відповідальності?

— Треба мати гарну базу підготовку — без неї важко розраховувати на успіх тривалої дії. Це вкотре довело і протидія російській агресії. Я навчався в українських вишах, американських, брав участь у міжнародних коаліційних силах в Афганістані (заступником командира сектору), у формуванні УкрЛитПолБригу. Я мав фундамент вишколу, знав бойові можливості всієї техніки, що перебувала в моєму підпорядкуванні. Та коли плануєш рейдові заходи, найважче усвідомлювати те, що попереду ворожі засідки, мінні пастки, але треба йти і виконувати завдання. Найбільше переймаєшся тим, як уберегти людей. Важливо як теоретично, так і практично уявляти, які можливості є в розвідки, чи правдива інформація отримана від неї. Було багато фейків, поширених ворогом, і дехто піддавався на провокації. Тобто ми відчували брак інформаційного забезпечення бойових операцій. Із ностальгією згадував, як вправно в Афганістані коаліційні сили використовували технологію інтерактивного управління веденням бойових дій. І от у таких суворих умовах саме нестандартність підходів приносила нам певний успіх...

Знаєте, все, що там вдалося зробити, — заслуга героїв-добровольців. Хлопці, які вийшли з Криму, прорвавши блокаду (розвідгрупа «Крим». — Авт.) — десь із півтора де-

«Зараз Путін хоче підірвати нас зсередини, адже розуміє, наскільки ми вирости, щоб намагатися зламати нас ззовні».

сятка бійців. Потім долучилися ті, хто вирвалися з Луганська і прибули з Харкова. Вони покинули все, що мали, і взяли за роботу — захищати Україну. Їхні групи так і назвали за містами походження. Так зібрана основа мого бойового розвідувального загону спецпризначення. Мало хто з них мав тривалий військовий досвід, дехто зовсім не служив. Їх цілодобово вчили військовому ремеслу.

Я спеціально шукав собі бійців серед місцевих, аби переконати їхніх земляків, що ми не хунта й не їмо дітей, а таки захищаємо свою землю. Буквально свою! Звісно, кісельська брехня глибоко в'їлася у свідомість людей на сході. І ця ситуація схожа з тим, що ми спостерігали з нашими партнерами в Афганістані. Ми практич-

Ігор Гордійчук.

но не могли провести жодної успішної операції, бо афганці нам не вірили, називаючи кафірами. Ми довго не знаходили широкої підтримки населення. Недовіра загрожувала програшем багатьох важливих заходів проти ісламських радикалів. Треба було так повернути справу, аби більшість необхідних завдань виконували, власне, афганські силовики, а не підрозділи коаліції. І без медійної підтримки такого результату не варто було очікувати. Ось чому робота військового журналіста, прес-офіцера, фахівця інформаційно-психологічних операцій надважлива.

Від якості такої діяльності нерідко залежить те, будемо ми стріляти, або в нас, чи ні. Треба достукатися до свідомості — по краплі, по слову, по сюжету. Пробудимо Донбас, і тоді з меншими втратами повернемо його до українського лона. Військові медіа, інформаційно-психоло-

гічні операції є витребуваними царинами професійного вишколу. І зараз ми схилиємо дітей до думки, що вони в цій стезі зможуть чудово реалізувати свої таланти на службі у війську.

«У війнах усе більшого значення набувають саме якісні мізки»

Ігор Гордійчук переконаний: найголовніше, що потрібно досягнути у військовій освіті, це перейняти принципи безпекового сектору наші партнери у НАТО. Вчити думати і знаходити виходи з різноманітних професійних ситуацій: креативно, колективно, багатоваріантно, в результаті індивідуальних інтелектуальних зусиль чи в процесі командного мозкового штурму. Тео-

«На Савур-могілі практично всі завдання виконували добровольці, які свідомо ризикували»

Якось автору пощастило побувати на зустрічі курсантів Військового інституту Київського Національного університету ім. Тараса Шевченка з Ігорем Гордійчуком. Одразу скажу, що дуже вразила атмосфера, яка панувала у вщерть заповненій курсантами й офіцерами залі. Відверта розмова, безліч серйозних запитань і стільки ж щирих відповідей з вуст героя Савур-могили немов спресували майже дві години в єдину мить насолоди спілкування. «Синку, слухаю тебе запитання...», або «Друже, ти зрозумів, що я мав на увазі?» постійно лунали від спікера, котрому війна, а точніше зв'язківці, придумали, напевно вже довічно, позивний «Сумрак».

Ігор Володимирович — неймовірний боєць просто зі сталеву волею до життя і зразковою відданістю справі, якій він віддається сповна. Його пристрасною стежею є війська спецпризначення, саме як знавця спеціальних операцій він і проявив себе з перших днів проведення АТО.

Уже позаду рейди глибинної розвідки в тилу ворога, взяття під контроль стратегічної висоти неподалік українсько-російського кордону й неймовірна історія боротьби під шквальним вогнем російської артилерії. Тоді загинуло багато українських патріотів. Гордійчук зазнав кількох контузій, а під час виходу з оточення та вирішального прориву з-під Іловайська величезний осколок заподіяв страшну травму голови. Потім був полон, дивовижний порятунок та подвиг медиків лікарні ім. Мечникова у Дніпрі, їхніх столичних колег. За його життя боролися два місяці. Поступове відновлення після реабілітації у Військово-медичному центрі Збройних сил США триває і досі.

— Як вдалося підтримувати на Савур-могілі, під постійними обстрілами, високий бойовий дух? — запитую в генерала.

— Там практично всі завдання виконували добровольці, які свідомо ризикували. Треба знати правду: дехто з кадрових військових знаходив причини, аби не виконувати свою роботу — то танк не заводився, то пальне не тієї якості, то приціл зламався. От зазираєш в очі людині, а там — порожнеча... Відбрав із сотні 10-20 чоловік, брав кілька танків і йшли вперед. Нагадаю, це була особливість початкового етапу війни. А ті ж хлопці, що дісталися Савур-могили, були найбільш вмотивованими, тому там повсякчас витав бойовий дух найвищого ґатунку.

■ ДОСЬЄ «УМ»

Ігор Володимирович Гордійчук, генерал-майор Збройних сил України, начальник Київського військового лицю імені Івана Богуна, Герой України

Народився 12 листопада 1972 року в селі Залізниці на Рівненщині. Після закінчення школи вступив до Омського вищого танкового інженерного училища, але згодом перевівся до Київського інституту Сухопутних військ, закінчив із відзнакою факультет підготовки офіцерів оперативного-тактичного рівня. Навчався в Коледжі сухопутних військ Збройних сил США. Володіє англійською, німецькою, польською мовами.

Пройшов шлях від командира механізованого взводу до заступника командира танкового полку. Подальшу військову кар'єру зробив у військах спецпризначення. З травня до грудня 2010 року проходив службу в складі міжнародного контингенту в Афганістані. Після повернення став першим заступником начальника Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. В квітні 2014 року отримав призначення у Головний командний центр Міноборони України.

Учасник бойових дій на сході України у 2014 році, брав безпосередню участь у багатьох операціях, очолював загін спецпризначення, що виконував завдання глибинної розвідки в тилу противника, командував операцією із взяття під контроль стратегічної висоти Савур-могила.

Одружений, виховує доньку.

рія — стандарт, але практика — завжди виклик, де ти маєш адаптувати базову матрицю до поточного моменту. Найцікавіше, що теперішній спротив гібридній агресії Кремля водночас творить і нову теорію, і нову військову практику.

— Мое завдання як керівника лицю — прищепити вихованцям любов до військової справи, — зауважує ректор. — Чим ми будемо сильнішими, тим краще розумітиме противник, що ціна будь-якої воєнної потуги проти України надзвичайно висока. Мрію про те, щоб значно більше «богунівців» вступали до військових вишів. Доцільно, аби там їм допомогли розкрити свій потенціал, навчили ініціативності. Адже у війнах усе більшого значення набувають саме якісні мізки і здатність їх застосувати у військовій справі.

В Ігоря Володимировича є воля і бажання реформувати лицей, але, як він каже, бракує чарівної палички. Його завдання номер один таке: лицей має бути вільним від корупції. Ректор обіцяє докласти максимум зусиль для досягнення такого результату. Завдання друге: лицей має повністю стати українським за духом.

Генерал Гордійчук упевне-

ний: найважче і найгірше для країни вже позаду. Головне, що більшість українців так чи інакше беруть участь у відновленні України. Це суто наша робота — нелегка, але правильна. Партнери допоможуть порадою, проте ніхто не зробить за нас найважливіше.

— Коли я навчався у США, американські офіцери наголошували: їхні Збройні сили — поза політикою, кого народ вибере, тому й служитимуть. Так само і ми: присягали Українському народу. Політики нехай займаються політикою, а ми, військові, — займатимемося своїм. Тоді ми не просто збудуємо власну країну, а й зробимо її успішною, — зауважує Герой України. — Звісно, політики часто приїжджають до передової, намагаються вести якусь агітацію. Військові ж усе добре розуміють, для чого це робиться, бо за чотири роки війни вони вирости. Я знаю 99% генеральського і командирського складу Збройних сил. Усі вони — на своєму місці. Тому, які б гасла їм не пропонували політики, ніхто на них «не клопе». Зараз Путін хоче підірвати нас зсередини, адже розуміє, наскільки ми вирости, щоб намагатися зламати нас ззовні. Наша сила — тільки в єдності. ■

Василь ОВСІЄНКО, політв'язень, публіцист,
історик дисидентського руху

СИЛЬНІ ДУХОМ

Різдво Василя Стуса

80 років тому прийшов у цей світ бунтівний поет

Мама Іліна Синківська виношувала його у найліхвішу годину нищення нас як народу. Коли чинився Великий Терор, який забрав найкращих, найздібніших, найрозумніших із нас, щоб рештки нашого народу стали поживою для Росії.

Мама Іліна породила його на саме Різдво Христове року Божого 1938-го. І не посміла записати його сьомим січня, записала шостим. Але таки дала йому ім'я Василь. Ім'я ж це грецькою — Базилеос — означає «володар», «господар», «цар». «В Україні, — казав Василь, — чи не кожна четверта матір називає свого сина Василем, підсвідомо карбуючи потяг до конче необхідної нам, щоб вижити, державності». Маємо 5 січня Василя Чумака, 8 січня Василя Симоненка, 12 січня Василя Еплана-Блакитного. У Києві вже стало традицією справляти 14 січня «Свято Різдвяних Василів» у Київському міському будинку вчителя і вручати на ньому премію імені Василя Стуса. Уже три роки немає з нами великого подвижника національного духу Євгена Сверстюка, який пам'ятав і організовував такі ювілеї...

**«Кому багато дається,
з того багато й спитається»**

...Якось в останній рік свого земного, ба, шевченківського 47-річного віку, вже на Уралі, в селі Кучино, у таборі особливого режиму ВС-389/36, у моєї присутності Василь спитав глибоко віруючого діда Семена-Покутника:

— А що то є чоловікові — народитися на таке велике свято?

— Це додаткова ласка Божя, щастя, — сказав дідо. І, подумавши, додав: — Але кому багато дається, з того багато й спитається.

Зауважмо: Чорновіл і Стус народилися на Різдво Христове. Перший — на католицьке, другий — на православне. Україна 24 грудня гідно відзначила 80-річчя Чорновола. Побачимо, як відзначить 80-річчя Стуса.

А «знакомитих дат» у Стуса вистачило б на святого...

5 вересня 1918 року нарком юстиції Російської Федерації Д. І. Курський, керуючий справами Совнаркому В. Д. Бонч-Бруевич і нарком внутрішніх справ Г. І. Петровський (той самий добрий дідусь в окулярах, який іще недавно каменем сидів біля Парламентської бібліотеки в Києві) підписали декрет Совнаркому про Червоний терор. Він тривав 73 роки. Ми, політв'язні, відзначали цей день голодуваннями та заявами.

4 вересня 1965 року в кінотеатрі «Україна» перед переглядом фільму «Тіні забутих предків» аспірант Василь Стус виступив на захист заарештованих кілька днів тому шістдесятників.

12 січня 1972 року та в подальші місяці заарештовано до ста осіб із молоді української інтелігенції. В тому числі Стуса.

Уночі після підписання 1 серпня 1975 року Прикінцевого акта Гельсінської наради НВСС у Стуса стався прорив шлунка. Це було в Барашево, в Мордовії. Він хотів вийти з барака, але знепритомнів і впав. Чорновіл із друзями взяли Стуса на прострадла і понесли на вахту. А там кричать: «Стої! Стрелять буду!».

6 травня 1984 року після операції помер Олекса Тихий. 4 вересня — Юрій Литвин. 7 жовтня — Валерій Марченко.

Уночі з 3 на 4 вересня 1985 року в карцері від голодування та холоду загинув Василь Стус.

Отакі «знакомиті дати».

*Те, що було за смертю, я спізнав,
всю силу таємничого діяння,
весь морок неб і твань землі движку.
І тяжко жити, цим знанням підперши
свою оселю, витрухлу на пустку...*

Це Стус написав після операції 10 грудня 1975 року. Це День прав людини, встановлений ООН 1948 року.

Шойно повернувся Стус із Моршина та Львова до Києва, як у його помешканні у Святошині, на Львівській вулиці, 62, квартира 2... (Так і напрошується: стаття 62, ч. 2 Кримінального Кодексу УРСР, «антирадянська агітація і пропаганда»).

Отож 12 січня 1972 року КДБ вчинив новий покіс української інтелігенції. За ґратами опинилися також Василь Стус,

Ірина Калинець і Стефа Шабатура...

11 січня 1977 року вивозили Василя етапом із табору, що в «посьолку» Лесной у Мордовії, на заслання. Заварили ми цілу 50-грамову пачку чаю на три літри окропу — пишні були випровадини. Майже два місяці етапу — і 5 березня опинився він у селищі імені Матросова в Магаданській області. Якраз у річницю смерті Сталіна. Там Василь працював у золотодобувній штольні. Як ото декабристи, які «із нор золото виносять, щоб пельку залити неситому» (Т. Шевченко).

Напрошується аналогія перепоховання Стуса, Литвина і Тихого 19 листопада 1989 року з перепохованням Тараса Шевченка 22 травня 1861 року...

«Поет живе у своєму світі»

У Різдвяний вечір 1983 року в таборі особливого (камерного) режиму на Уралі Стуса кинули в карцер. За що? Напередодні він звернувся до чергового помічника начальника колонії капітана Ляпунова, щоб довідатися про долю вилучених недавно під час обшуку паперів, на які не видали ніякого документа.

— Хто забрав?

— Отой новий офіцер, татарин, прізвища його не знаю.

Ляпунов склав рапорт, у якому зобразив розмову як образу національної гідності майора Гатіна. Хоча майор Гатін має виразні азійські риси, але він уже, мабуть, записався до вищої раси — до «великого русского народа». Йому соромно бути татариним.

Отак у Різдвяний вечір, якраз на день свого народження, Василь опинився в карцері. Одночасно посадили й естонця Марта Ніклуса.

— Василь, где ты? На крыше? — Ніклус недавно вчитав, що в якійсь країні в'язні повлазили на дах ґурми і начальник не знав, як їх звідти познімати. Російських би

Він був оголеним нервом епохи, котра, дай Боже, вже минає.

ім фахівців...

— У якійсь дупогубці... Імені Леніна-Сталіна... І Гатіна-татарина! — відповів Василь.

Я стою коло дверей своєї 17-ї камери, дослухаюся, переказую співкамерникам, що чути. Наглядачі гримають на Ніклуса і Стуса, але ображена Василева душа не знає впину. Тоді вмикають гучномовець, зумисне для цього встановлений у коридорі. І все ж Василь у перерві між мовленням дикторів устиг прокричати:

— Хто не братиме участі в голодівці 12 січня — той боягуз!

Цей день, за ініціативою В. Чорновола, ми відзначали з 1975 року як День українського політв'язня — на відзначення арештів 1972 року. Про намір тримати голодування або подавати заяву протесту ми вже один одного інформували, але, згідно з зеківською етикою, кожен сам собі вирішує, як йому чинити. Тож мене здивували ці слова:

— Ну, це вже не Василь говорить..., — скрушно констатую.

Тоді Юрій Литвин мені болісно зауважує:

— Василю, не можна поета міряти однаковою зі всіма міркою. Поет живе у своєму світі, нам не відомому, тому ми не маємо права його осуджувати зі своєї раціоналістичної вежі, бо ризикуємо помилитися...

Ліг на свої нари в куточку (тоді ще мож-на було) та й закрив лице, бідачесько... Так мені відкрилася ще одна істина.

Після карцеру Василю оформили рік одиночки, де ще не раз саджали в карцер, і ті карцерні доби додавалися до року одиночки. Тож вийшов він звідти аж у лютому 1984 року, і ми з ним пробули у 18-й камері півтора місяця.

А імпровізація Василева стала нашим фольклором: сидиш ото, закручуєш осо-

Львів, 1 січня 1972 року. Стоять: Любомира Попадюк (мама політв'язня Зоряна Попадюка), Василь Стус, Олена Антонів — дружина Чорновола, поетеса Ірина Калинець, Марія Садовська, Ганна Садовська, Михайло Горинь, який півроку тому повернувся з неволі; сидять: Стефа Шабатура, вбрана циганом, Мар'ян Гатала (25 травня 1972 р. наклав на себе руки на знак протесту проти арешту Стефи), Олександр Кузьменко, в минулому політв'язень.

Фото Ярослава ЛЕМИКА.

ружні гвинтики, збираючи деталі до праски, гатиш викруткою: «За Леніна! За Сталіна! За Гатіна-татарина! За Юрія Андропова! За Ваньку Давиклопова! І зовсім помаленьку — за Костю, за Черненку. Бо як ти його в риму ввібгаєш?»

Бувало, що Василь докоряв за пасивність. Він жив у режимі постійного крайнього напруження і хотів, щоб такими були й інші.

— Василю, — пояснював я йому, — не можу я бути таким, як ви. Я здатний на екстремальні вчинки, але протягом короткого часу. Не можу я бути в стані конфрон-

не підкрадаються. Тож часом уранці відчиняються двері:

— Ну, Стус, давай, что ты там насочинял за ночь.

Стус мовчки стає в кутку: у голій камері ніде щось сховати...

Того зошта нема. Як нема і зошта в блакитній обкладинці, названого в останніх листах «Птах душі». Той «Птах» не вилетів із-за ґрат. Це ще один злочин російського імперіалізму проти української культури. «Стусова творчість — як дерево з обрубаною верхівкою», — казала Михайлина Коцюбинська.

**«Якщо нас коли-небудь і згадають,
то як мучеників»**

...Якось у задумі Василь сказав:

— Якщо нас коли-небудь і згадають, то як мучеників. Як таких, що в годину люту посміли залишатися самими собою. І десь там маленькими буквами напишуть, що той і той це й вірші писав.

Хтозна, читачу, який більший з його подвигів: вірші, життя чи смерть? Якби в нього було не таке життя, якби не передчував він своєї ранньої загибелі («Ми каємо у вічність молодими»); «Сподоб мене, Отче, високого краху») — то й вірші його були б інакші.

А все ж таки, найнадійніше, що залишається від нас, — записане слово. Тож лишається від Василя перш за все поезія як зматеріалізований у слові біль стражденного сина за матір Україну: вона найвиразніше мовила сучасникам і нащадкам його вустами, як у столітті XIX — вустами Тараса Шевченка. Він був оголеним нервом епохи, котра, дай Боже, вже минає. Він відчував її так тонко і гостро та пророкував майбутнє так точно, що ми ще не раз подивуємо його дарові. Саме це — здатність бачити майбутнє — і є ознакою генія:

Ще кілька літ — і увірветься в'язь.

Колочий дріт увійде в сні диточі,

і всі назнаменованя пророчі

захочуть окошитися на нас.

Червона барка в чорноводді доль

загубиться. І фенікс довгоногий

тебе принесе в ясні чертоги

від самоволь, покори і недоль.

А все тоте, що виснив у житті,

як рить, проб'ється на плиті могильній,

бо ж ти еси тепер довіку вільний,

розп'ятий на чорному хресті.

P. S. Із книжки: Василя СТУС у віддзеркаленнях. Спогади Василя Овсієнка про Василя Стуса. Упорядник Оксана Дворко. Комп'ютерна верстка: Ярослав Стус. — Полтава, 2007. — 192 с. ■

Рей Бредбері
американський письменник

«Перемога там, де є рух уперед».

Геннадій КАРПЮК

Перед Україною нині постав багатоконпонентний виклик, що продовжує реально загрожувати існуванню її повноцінної державності. І не варто шукати винятково лінійних, очевидних ризиків по кожному з важливих напрямів, у якому формується і поки що діє та чи інша складова згаданого виклику. Вони співіснують, немов підживлюючи, підсилюючи одна одну. Суто воєнна загроза не зчинить на державу — об'єкт зовнішньої агресії, потужного кумулятивного впливу, якщо національний політичний дискурс, стан економіки, гуманітарна компонента соціуму відповідатимуть найвищим стандартам досконалості й розвитку. Саме останній, гуманітарний, аспект, як активний чинник та збудник багатьох процесів у динамічній безпечовій ситуації, мене і зацікавив.

Противаги для недружного нам «міра»

Саме від того, як люди себе ідентифікують у громадянському суспільстві, як на них впливає мікроклімат локального соціуму, яку вони перспективу бачать у цій країні, який рівень задоволеності економічними, культурними, політичними й іншими потребами, залежить те, наскільки місцева, а з нею — і глобальна, безпекові ситуації матимуть захист від ідей «руського» чи іншого недружного нам «міра». Найкращим щепленням суспільства від засівання в нього зерна деструкції є успішна гуманітарна політика держави. Ця політика повинна буквально огортати громадянина опікою, яка цілком реально спроможна стати, за умілого розпорядництва, інвестицією майбутнього, конвертованою у стабільну картину буття в країні. Хто зачоче позбутися такого капіталу? А що робити, якщо його іще недостатньо, коли, відповідно до дослідження американської неурядової організації Social Progress Imperative, Україна посіла 64 місце серед 128 держав у індексі соціального розвитку? Звісно, не так уже й погано, бо трішки краще, ніж торік, проте на європейському тлі не надто привабливо. Але тренд є втішним. Можливо, це і є наш шлях — повільної еволюції без гігантських стрибків на кшталт зроблених азієцькими, американськими й іншими «тиграми»? От і індекс інвестиційної привабливості України цьогоріч так само повільно досяг історичного максимуму — синхронно зі здобуттям жаданого безвізу. Назвемо й іншу еволюційну прикмету — економіка пожвавлюється, причому її «світла» частина, оскільки кількість реєстрованих безробітних зменшилася із 1,5% працездатного населення торік до 1,3% 2017-го (абсолютне скорочення у цифрах — майже 59 тис. осіб).

Чи говорять ці сигнали про те, що ми вже сформували канали успішної протидії кремлівській агресії в немілітарній сфері? Без сумніву, адже провальна гуманітарна політика домайданної доби, і не лише на терені, який називають електоральною базою лівих та «регіоналів», а й загалом у державі, якраз і призвела до дифузії путінізму в події поля України. І кожен, хоча б малий успіх, але з історією подальшого нарощування, критично важливий як засіб блокади й протидії гібридному наступу путінців.

Кампанію з дискредитації України на світовій арені ведуть, не шкодуючи грошей

Навіть у лиху годину війни, коли про контроль цивільних над воєнною організацією держави говорити нібито не зовсім «комільфо», сам очільник оборонного відомства генерал армії України Степан Полторак рагує за найскоріше формування відповідної законодавчої бази і усталення системи такого демократичного контролю за європейським взірцем. До кінця 2018-го цим відомством керуватиме цивільна особа, ними будуть і заступники міністра. І це теж свідчення

ПРОТИДІЯ

Поступ як зброя

Гуманітарна еволюція — ключ до нашої безпеки

Важливо не кинути на самоті українців окупованих Донбасу і Криму в тому інформаційному російському киселі, яким їх насильно «годують».

української гуманітарної еволюції.

У цьому контексті пригадується надзвичайно цікавий виступ першого заступника міністра оборони України Івана Руснака на Семінарі Роуза-Рота на тему «Гуманітарна і військова ситуація на Донбасі». Там він зауважив: Москва за будь-яку ціну прагне зірвати євроінтеграцію Києва, що стає дедалі успішнішою. Причому воєнна сила тут — лише тло, відгомін справді титанічних зусиль Кремля на інформаційному фронті, що має дві провідні складові. Перша — розхитування до стану некерованості внутрішньої ситуації в Україні. І друга — кампанія з дискредитації України на світовій арені, яку ведуть уперто й не шкодуючи грошей із уже добряче похудої путінської казни. Тому Іван Руснак влучно і справедливо наголосив: роль невоєнних методів тиску на противника, зокрема через гуманітарний елемент, зростає.

Найкращим щепленням суспільства від засівання в нього зерна деструкції є успішна гуманітарна політика держави.

Повернути дезорієнтованих, але небезнадійних

Важливо говорити про те, як держава забезпечує постачання води та енергоносіїв, тримає під контролем екологічну ситуацію і продовольчу безпеку, налагоджує медобслуговування, опікує дітей, пенсіонерів та людей з обмеженими можливостями на донбаському терені. Життя вздовж лінії зіткнення сповнене ризиків, і настрої місцевого люду — немов оголений нерв, що потребує захисної оболонки. Тут іще багато дезорієнтованих, але небезнадійних. Якщо вони повернуть в Україну, без ілюзій на миттєве диво й «щуче веління», то цією вірою допоможуть повернути майже 43 тисячі квадратних кілометрів окупованої російськими силами частини Донбасу.

Очевидно, наші союзники у світі сподіваються, що Україні таки вдасться вирішити кризу на Донбасі у насильницький спосіб. Приміром, під

час конференції, що відбулася влітку в Лондоні за участі дипломатів ЄС, Канади і Японії, а також Прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана, висловлено політичну підтримку курсу української влади й заперення в готовності поділитися досвідом економічних реформ. Саме вони можуть зробити головне — дати українцям перспективу. Причому настільки реальної й безальтернативної, що від неї буде невігдно й нелогічно відмовлятися. Саме зростаюча економіка, практична боротьба з корупцією та успішна гуманітарна політика кращим чином закоркують будь-які «голоси» сумнівів, породжені путінською риторикою. Міністр закордонних справ Канади Христя Фріланд доречно сказала: «...треба не втратити досягнень та надбань Майдану. Ми віримо в політичну значимість того, що відбувається в Україні. Це поле битви за демократію у світі».

— Критично важливо, особливо на теренах — колишніх вотчинах «регіоналів», зростити місцевих лідерів, чий авторитет базується на українській патріотичній платформі. Рецепт успіху громади — будь-якої, на Київщині, Херсонщині, Харківщині чи Луганщині — є один: бути разом з Україною, — зауважив керівник Головного департаменту з питань гуманітарної політики адміністрації Президента України Юрій Рубан. — Треба чітко уявляти загрози і загалом характеристики такого феномену, як сепаратизм. Він розвинений у багатьох країнах, і сама наявність його проявів не означає, що це привід до катастрофи. Під проявами маю на увазі такі явища, як земляцтво, різновиди повної ідентифікації великих і малих спільнот. Просто варто не допускати, щоб у глобальному масштабі ці речі давали тріщину в фундаменті нашої державності. Донбас у російському сценарії виконує специфічну роль. І одна з них

— блокування інтеграції України до європейського економічного, політично-ціннісного простору, унеможливлення формального влиття в НАТО.

— Юрію Григоровичу, а як гуманітарна складова впливає на безпекову ситуацію в Україні загалом і в районі АТО зокрема?

— Це війна гібридна в усіх сенсах, передовсім саме в гуманітарному. Вона випробувала на міцність, на креатив, на адекватність країну, людей у ній і владу, якщо правильніше — лідерів. Може, не так швидко, але вони знаходили відповіді на такі запитання, на які мало хто у світі знав, що справді сказати. Приміром, формат військово-цивільних адміністрацій наразі, попри понад три роки війни, попри те, що, ймовірно, буде інший правовий контекст нинішньої АТО, довів ефективність на цьому етапі. І цей багатоаспектний досвід буквально формує наш «імунітет» як держави. Гуманітарна катастрофа, слава Богу, для Донбасу не вселенська, але локальні спалахи є. Вони безпосередньо пов'язані з актами агресії: вбивствами, обстрілами житлових кварталів, промислових, інфраструктурних об'єктів російсько-терористичними силами.

— Чи навчилася Україна перемагати в інформаційному протистоянні?

— Україна не закривається інформаційною завісою, як Росія, що творить паралельну реальність. Навпаки, ми намагаємося бути відкритими до світу. Але маємо загрози, які треба ідентифікувати й давати їм раду. Інформаційний суверенітет України тут — актуальний правовий інструмент, що тільки формується. Дуже важливо не кинути на самоті українців окупованих Донбасу і Криму в тому інформаційному російському киселі, яким їх насильно «годують».

Ключові в цьому завданні — технічний та комунікаційний інструментарій, творення довіри до цінностей, які обрали українці і за які вони воюють. Нам потрібні сценарії миру і перемоги як успіху проекту під назвою Україна. Це засіб переконання, причому навіть кращий, ніж зброя, хоча це питання тривалішого часу. І в цьому — важливий нюанс. ■

В'ячеслав Аброськін
перший заступник глави
Нацполіції України

«Деякі «фахівці» продовжують надавати свої поради, як має поводитися поліція. Розкриття злочинів — це надважка робота зі збору речових доказів, відтворення обставин злочину, встановлення особи, яка скоїла його, та подальше затримання. Не можна затримувати людину, бо «хтось щось чув та додумав».

Іван БОЙКО

Керівництво МВС і Нацполіції стверджує, що правоохоронці встановили і затримали людину, яка обґрунтовано підозрюється у вбивстві правозахисниці Ірини Ноздровської в останні дні грудня 2017 року. Першим про затримання потенційного вбивці повідомив перший заступник голови МВС Сергій Яровий у понеділок увечері, але не назвав прізвище підозрюваного. Згодом стало відомо, що йдеться про Юрія Россошанського — батька Дмитра Россошанського, який «сів» на сім років за вбивство сестри Ірини — Світлани Сапатинської, яку він збив на авто наїждітці ще 30 вересня 2015 року в селі Демидів під Вишгородом. Цією справою, зокрема тим, щоб Россошанського не звільнили за амністією, особисто опікувалася пані Ноздровська і, як стверджує поліція, поплатилася за це життям. Водночас адвокати і родичі Ноздровської мають сумніви, що затриманий є її реальним убивцею.

Сестра за сестру, а батько через сина?

«Поліція встановила та затримала підозрюваного у вбивстві юриста та правозахисниці Ірини Ноздровської. Його затримано у порядку, передбаченому ст. 208 КПК України», — коротко повідомив перший заступник глави МВС Сергій Яровий.

Тоді як міністр МВС Арсен Аваков написав у соцмережах, що подробиці затримання та інші деталі буде оприлюднено після завершення слідчих дій. Мовляв, докази його причетності до вбивства правозахисниці вагомі.

Перед цим перший заступник голови Нацполіції України В'ячеслав Аброськін запевняв, що правоохоронці відновили увесь маршрут руху загиблої у день її зникнення — від станції метро «Героїв Дніпра» до селища Демидів на Київщині, а також встановили та опитали всіх шість водіїв маршрутних автобусів, які в проміжку з 17:00 до 18:00 рухалися вказаним маршрутом, провели поквартирні й побудинкові обходи, опитавши понад тисячу односельчан загиблої.

За його словами, у кримінальному провадженні за фактом убивства Ноздровської призначено значну кількість криміналістичних експертиз. Результати найнеобхідніших із них планують отримати вже найближчим часом. Також триває зняття та відпрацювання інформації з камер зовнішнього спостереження, а шлях пересування загиблої зафіксували понад 30 камер відеоспостереження, і поліція наразі отримала доступ не до всіх.

«Ці камери не є державною власністю, тому доступ до кожної з них — тільки за рішенням суду», — повідомив Аброськін.

А заступник голови Нацполіції Ві-

РЕЗОНАНСНА СПРАВА

Зізнався у вбивстві, але на кається

Поліція затримала за підозрою у вбивстві правозахисниці Ірини Ноздровської її давнього опонента Юрія Россошанського

Суспільний резонанс навколо вбивства Ноздровської спонукав Нацполіцію і МВС до особливо ґрунтовного розслідування.
Фото з сайту 24tv.ua.

талій Невгад зазначив, що наразі проводиться перевірка свідчень затриманого підозрюваного в частині його причетності до вказаного злочину.

«Аналізуються слідчі дії, результати допитів, подвірних обходів — для того, щоб підтвердити хронологію подій, відслідкувати її (Ноздровської) рух, знаходження в певному місці, доведення мотивів і механізму скоєння даного злочину», — зазначив пан Невгад. І додав, що перевірка отриманої інформації в ході слідчих дій дозволить бути впевненим у тому, що затримано саме особу, винну у скоєнні вбивства, а також довести його вину в цьому.

Генпрокурор Юрій Луценко, у свою чергу, зазначив, що затриманому підозрюваному у вбивстві Ноздровської слідчий Вишгородського відділу поліції вже оголосив про підозру.

При цьому Луценко додав, що працівники Нацполіції та прокуратури «зможли зробити свою справу в умовах штучно створеної, політизованої істерії, як зробили це у понад 2 тисячах проваджень по вбивствах минулого року».

Чи проста версія?

Натомість адвокати і родичі правозахисниці Ірини Ноздровської мають сумніви у тому, що затриманий за підозрою

в її вбивстві Юрій Россошанський — реальний виконавець злочину.

Зокрема, представник сторони потерпілої, адвокат Анатолій Худяков, заявив: «Зі ЗМІ нам стало відомо, що затриманий — Юрій Россошанський, батько Дмитра. Але і у нас, як у представників сторони потерпілої, і в родичів Ірини — її дочки, зокрема, — викликає дуже великий сумнів, що затриманий — реальний виконавець».

Чому ж? Бо, на його думку, даний затриманий — «найлегша, проста версія, яка лежала на поверхні».

При цьому він зазначив, що ситуація з вироком у справі, яким займалася в останні роки Ірина, про загибель її сестри в результаті ДТП за участю Дмитра Россошанського, ще не була остаточною і його родичам за останні два роки «нічого не заважало скоїти вбивство».

«Говорити, що у Юрія Россошанського були мотиви — що Дмитра посадили і у справі поставлено крапку, — не можна. Захист Дмитра може використувати закон про амністію («Закон Савченко». — Ред.), і Дмитро міг би досить швидко вийти за амністією. Відповідно, мотив для його батька жорстоко вбивати Ноздровську — дуже «натягнутий», — вважає адвокат.

За його словами, родичі загиблої

«хотіли б розуміти реальну картину» в результаті розслідування, а не «отримати цапа-відбувайла, на якого зручно повісити справу».

На таку позицію захисту і родичів у вівторок відреагував перший заступник глави Нацполіції В'ячеслав Аброськін. За його словами, затриманий за підозрою у вбивстві Ноздровської обґрунтовано підозрюється у скоєнні, його особу встановили завдяки зібраним доказам.

«Кілька слів по затриманню підозрюваного у вбивстві Ірини Ноздровської. Про ніяке відверте зізнання підозрюваного мова не йде. Виключно завдяки зібраному масиву речових доказів ми встановили підозрюваного», — заявив пан Аброськін.

І додав, що після затримання особисто спілкувався з підозрюваним. «Людина не розкаюється у скоєнні й не збирається каятися», — наголошує перший заступник глави Нацполіції. При цьому затриманий визнав свою провину і співпрацює зі слідством.

Тож пан Аброськін закликав різних «фахівців» і «експертів» займатися своїми справами, а не радити поліції, як саме вона має розкрити вбивства. «Може, деякі просто ніяк не можуть розпрощатися з минулим, коли була «страна советов», ось і «советуют» до сих пір».

ДО РЕЧІ

Затриманий Юрій Россошанський розповів, правоохоронцям, що зіткнувся із Іриною Ноздровською на зупинці громадського транспорту в селі Демидів на Київщині.

«Під час допиту він сказав, що на зупинці відбулась сварка, після чого він вийняв ніж та завдав потерпілій ударів у шию. Після скоєння злочину він відтягнув її до річки, одяг, на якому залишились краплі крові, спалив у себе вдома у пічці», — повідомляє видання «Інсайдер», посилаючись на власне джерело в правоохоронних органах.

Запобіжний захід для Россошанського суд мав обирати 9 січня, коли цей номер «УМ» готувався до друку. Обвинувачення просило для підозрюваного тримання під вартою. За цією статтею альтернативи в'язниці застави не передбачено.

Учора ж у селі Демидів поховали Ірину Ноздровську, тіло якої з численними колотирізними ранами знайшли в річці 1 січня.

Іван ПОВАЛЯЄВ

ПІСЛЯМОВА

Свята без ексцесів

Правопорядок на Різдво охороняли 25 тисяч правоохоронців

Керівництво МВС вважає, що правоохоронці гідно забезпечили публічну безпеку громадян під час святкування зимових свят.

«Під час проведення Новорічних та Різдвяних свят особовий склад Національної поліції, Національної гвардії, Держприкордонслужби, Держслужби з надзвичайних ситуацій та Державної міграційної служби виконали визначені завдання», — стверджує перший заступник міністра внутрішніх справ Сергій Яровий.

За його словами, правоохоронці працювали в посиленому режимі, забезпечували публічний порядок та реагували на зміни в оперативній обстановці.

Під час наради з керівниками вищезгаданих підрозділів системи МВС пан Яровий нага-

дав, що під час Різдвяної ночі близько 25 тисяч правоохоронців забезпечували публічну безпеку. А в новорічну ніч за спокій українців відповідало 12 тисяч поліцейських та нацгвардійців.

За даними МВС, командири підрозділів врахували всі переваги і недоліки під час несення служби на свята і врахують їх у подальшій роботі.

Тим часом перший заступник голови Нацполіції — начальник кримінальної поліції В'ячеслав Аброськін — зазна-

в, що під час свят в Україні трапилася низка резонансних справ.

«Новорічні свята позначилися низкою резонансних справ — це і захоплення відділення пошти у Харкові, і вбивство правозахисниці Ірини Ноздровської. Ми обов'язково проаналізуємо роботу всіх підрозділів, визначимо та опрацюємо всі недоліки», — сказав пан Аброськін.

Зі свого боку заступник командувача Нацгвардії Микола Балан наголосив, що під час

Сергій Яровий під час наради з підлеглими.
Фото МВС.

свят нацгвардійці не лише допомагали в забезпеченні громадського порядку, а й охороняли дипломатичні та державні установи.

Сергій Яровий подякував задіяному особовому складу та

керівникам Нацполіції, Нацгвардії, ДСНС та ДПСУ за організацію при підготовці та контролі обставинки під час проведення заходів, за своєчасне реагування на всі виклики в обстановці. ■

Юрій ПАТИКІВСЬКИЙ

Баланс зовнішньої торгівлі України погіршується. Ми торгуємо в мінус: більше купуємо, ніж продаємо. І при цьому головним покупцем вітчизняних товарів є ... країна-окупант, тобто Російська Федерація.

Товарів менше — послуг більше...

Баланс зовнішньої торгівлі товарами та послугами України у січні-листопаді 2017 року зведено з дефіцитом на рівні 5,75 млрд. доларів. Це на 20,8% більше за відповідний період минулого року.

Дефіцит зовнішньої торгівлі товарами за цей же період зріс на 30,2% і становить нині 7,83 млрд. доларів. Натомість маємо профіцит зовнішньої торгівлі послугами, який зріс у 1,6 раза: до 2,06 млрд. доларів.

У листопаді, за даними Національного банку України, дефіцит зовнішньої торгівлі становив 450 мільйонів доларів. Дефіцит торгівлі товарами становить 734 млн. доларів, профіцит торгівлі послугами — 284 млн. доларів.

Головним експортним товаром продовжує залишатися сільськогосподарська сировина. Якщо детальніше поглянути на структуру експорту, можна побачити, що зростання продажів зафіксовано практично за всіма товарними групами. Станом на жовтень величезний стрибок був щодо мінеральних продуктів, +53%. Це пов'язано було зі збільшенням поставок електроенергії до Молдови, Угорщини та Польщі. А також нафтової сировини і нафтопродуктів в Італію та на Мальту.

Утім радіти цій статистичці завчасно. Адже головний фактор зростання — не фізичні обсяги, а ціновий сплеск на світових ринках. Що зіграло на плюс вітчизняним експортерам. Щоправда, як прогнозують експерти, сприятлива для нас тенденція потроху вичерпується і вже найближчим часом буде повністю знівельована.

Натомість імпорт зростає стабільно. Щоправда, і тут визначальний фактор усе той самий — зростання світових цін. У нашому випадку — на енергоносії. Паралельно зростають закупівлі іноземних машин, обладнання, транспортних засобів. Деякі експерти та державні чиновники, зокрема заступник міністра економічного розвитку Наталія Микольська, вважають такий імпорт позитивним, адже він, на їхню думку, приводить до модернізації української економіки.

Що ж стосується послуг, які Україна більше надає, ніж споживає, то досягнутий профіцит береться переважно завдяки транспорту. Лише за прокачування російського газу наша держава за одинадцять місяців мину-

■ ГРА У ЦИФРИ

На ринок до Москви

Головним торговельним партнером України продовжує залишатися РФ. Купуємо ми переважно газ, машини й устаткування, а продаємо аграрну продукцію

Україна стає переважно аграрною державою, адже у структурі нашого експорту — переважно збіжжя і лише трохи чорних металів.

Фото з сайта agro2000.com.ua.

лого року заробила близько 2,5 млрд. доларів. Активно зростали давальницькі послуги — на понад 24%, трохи повільніше зростала IT-індустрія, на 7,6%.

Продаємо до Росії, купуємо в Росії...

Що ж стосується наших головних держав-партнерів, то особливих сюрпризів також немає. У першій десятці країн, куди Україна продає свої товари, з'явилися Нідерланди, посунувши донизу Угорщину. «Сповз» донизу Єгипет, натомість суттєво зросли поставки до Індії, майже на третину.

Утім головною країною серед наших торговельних партнерів і нині, на четвертий рік війни, залишається Російська Федерація. Туди, наприклад, пішло 9,3% всього українського експорту. Тоді як у наступну в переліку Польщу — 6,3%, а в Італію — 5,4%. Усього ж у січні-листопаді 2017 року ми наростили товарообіг із ворогом на 26,8%, до 9,37 млрд. доларів. З Європою товарообіг, щоправда, наростили на 28,8%, але в абсолютному вираженні він є більшим і становить 31,2 млрд. доларів.

Таємниця успіху невеликих за територією Нідерландів у тому, що ця країна де-факто є європейським офшором. І саме туди ук-

раїна наростила обсяги зернових (понад 160%), масляничних культур (понад 300%) та м'яса (майже 150%). Ріст суттєво виглядає у відсотках, натомість в абсолютних цифрах — більш ніж скромно.

Серед країн, у яких ми імпортуємо товари і послуги, лідерство також належить Росії. На цю країну припадає 13,9% українського імпорту. На другому місці — Китай із показником 11,4% та Німеччина із 11,3%.

Росія і досі поставляє нам мінеральні продукти (зростання понад 44%), зростає закупівля російських мінеральних добрив (плюс 11%), помітну роль у двосторонній торгівлі продовжує відігравати продукція машинобудування (зростання на 8%).

Китай усе активніше продає нам електричні машини (плюс 25,4%) та машинобудівну продукцію (зростання 18%), частково пластмаси та полімери.

Німеччина та Польща продають Україні природний газ, інші мінеральні продукти та продукцію машинобудування, електричні машини та різноманітні транспортні засоби. «Вони готові десятками тонн купувати в Україні проводи, щоб потім продавати нам автомобілі з цими проводами, — каже економічний

■ ПОРЯДОК ЦИФР

Заробітчани проти МВФ

У минулому році валютний ринок України врятував не Міжнародний валютний фонд, як заведено думати, а так звані гастарбайтери: наші співвітчизники, які працюють за кордоном.

Так, наші заробітчани перерахували до України 9 млрд. доларів, плюс наші співвітчизники ще витягли заховані 1,8 млрд. доларів та поміняли їх на гривню, рятуючи тим самим нашу національну валюту від знецінення.

Натомість Міжнародний валютний фонд, як відомо, дав нам під відсотки 1 млрд. доларів та ще 1,4 млрд. доларів Україні вдалося розмістити у вигляді єврооблігацій.

експерт Олександр Охріменко. — Це вигідніше, ніж купувати в Україні готову продукцію машинобудування».

Із Білорусі Київ активно завозить продукцію нафтопереробки, хоча про спорудження власного сучасного нафтопереробного заводу йдеться вже впродовж десятиліть. Натомість маємо зростання білоруського паливного імпорту на понад 60%. За десять місяців минулого року на 40% зросла закупівля транспортних засобів, вироблених у цій державі.

Статистика також зафіксувала значне зростання імпорту зі Швейцарії, яка рвучко піднялася у топ-десятці на кілька пози-

■ А ТИМ ЧАСОМ...

Експорт святкового настрою

Вітчизняні виробники знайшли для себе нову привабливу нішу — експорт ялинкових прикрас. За даними Міністерства економічного розвитку і торгівлі, за 10 місяців 2017 року експорт виробів для новорічних і різдвяних свят становив 6,1 млн. доларів, що на третину більше, ніж за відповідний період 2016 року.

Розширилась також і географія поставок українських виробів. На сьогодні вони присутні на ринках 28 країн світу. Експорт здійснюється, в основному, до ЄС. Протягом 10 місяців 2017 року туди експортовано 58,2% загального обсягу таких прикрас. Серед 5 найбільших ринків споживання українських новорічних прикрас — три країни є членами ЄС (Нідерланди, Німеччина та Польща).

Причому Нідерланди, що вважаються європейським офшором, закупують 30,5% від загального експорту новорічної продукції. «На сьогодні ЄС є основним покупцем українських ялинкових прикрас, але нашими іграшками прикрашені також ялинки і в США, і в Ізраїлі, і навіть на Мальдівах. Ми розглядаємо галузь виготовлення ялинкових прикрас як дуже перспективну для нашого експорту», — повідомила заступник міністра економічного розвитку і торгівлі України, торговий представник України Наталія Микольська. Так, поставки новорічних прикрас до Великої Британії зросли у 2,3 раза, Росії — у 2,2 раза, Грузії — в 1,9 раза, Чехії — в 1,8 раза, Латвії — в 1,7 раза, на Мальдіви — у 1,5 раза, Польщі та США — у 1,4 раза.

■ ДО РЕЧІ

Країна з найкращим кліматом. Для бізнесу

Україна несподівано для багатьох очолила рейтинг поліпшення ділового клімату, що його укладає видання «Файненшл Таймс». За десять років — із 2010 до 2017-го — ми піднялися у цьому рейтингу на 24,21 пункт.

Таким чином ми стали першими серед пострадянських держав. Також наша держава піднялася на чотирьох сходинках рейтингу легкості ведення бізнесу Doing Business 2018. Як повідомили укладачі рейтингу, сталося це завдяки спрощенню процедури отримання дозволів на будівництво, поліпшення захисту прав міноритарних акціонерів шляхом запровадження зобов'язання негайно публікувати інформацію про трансакції зі зв'язаними сторонами, а також зменшення ставки єдиного соціального внеску.

Якби Україна зуміла піднятися ще на десять позицій, то цей факт приніс би нам, за прогнозами Міністерства економічного розвитку, близько мільярда додаткових інвестицій щорічно.

цій за сезон. Але про закупівлю високотехнологічної продукції не йдеться, а імпорт складається переважно з російського газу, який ми закупуємо через цю державу. За підсумками десяти місяців маємо зростання 170%. ■

Юрій ПАТИКІВСЬКИЙ

Завершення новорічних свят принесло українцям не вельми приємну, натомість дуже загадкову новину: сальдо Єдиного казначейського рахунку на 1 січня 2018 року впало в десять разів!

Ще на 1 грудня 2017 року вхідне сальдо становило 54,104 млрд. грн., але вже на 1 січня 2018 року воно значно зменшилось — до 5,099 млрд. грн. Це означає, що в грудні влада витратила не тільки поточні доходи, тобто податки, зібрані в грудні, і кошти запозичень, а й 49 млрд. грн. залишків казначейства.

Це мінімальний рівень за останні три роки: менший показник ЄКР був ще на початку січня 2015 року: на рівні 3,008 млрд. грн. А, скажімо, на початку 2016 і 2017 років залишок ЄКР становив 9,017 млрд. грн. і 14,258 млрд. грн., відповідно.

■ ПІД КИЛИМОМ

Де гроші, Володю?

«Зниклими» грошіми з Єдиного казначейського рахунку влада, ймовірно, «закривала» виконання Державного бюджету 2017 року

На думку експертів, озвучену в ЗМІ, таємниця «пропажі» коштів криється у незадовільному виконанні Державного бюджету минулого року. Оскільки головний кошторис держави верстали на нереалістичних показниках, наприкінці грудня виникла проблема з дефіцитом коштів. За перші десять місяців 2017 року недобір становив близько 39

млрд. гривень.

Приблизно така сума таємничим чином «зникла» із Державного казначейського рахунку. А тому, за версією аналітиків, цілком можливо, що Кабінет Міністрів «позичив» частину коштів, яких йому не вистачало, щоб відрпортувати про успішне закінчення року й успіхи реформ. ■

■ НОВОВВЕДЕННЯ

Перешли товар посилкою!

Із першого дня нового року почали діяти нові правила ввезення товарів до України. Без сплати мита ви можете мати у своєму багажі товар на суму до 500 євро. Якщо ж людина подорожує літаком, то ця сума зростає удвічі — до 1000 євро.

Водночас з'являються обмеження для так званої «човникової торгівлі». Якщо ви перетинаєте кордон частіше, ніж один раз у 72 години, то обмеження на безмитне ввезення зростає у десять разів. І сплатити мито ви вже будете змушені, якщо у вашому багажі — товар на суму понад 50 євро.

Натомість анонсоване раніше обмеження на безмитну пересилку товарів із-за кордону вартістю понад 150 євро в місяць почне діяти із 1 січня 2019 року. У випадку, коли ви отримали три посилки такою вартістю, нагадаємо, через рік ви будете змушені заплатити податок на додану вартість (20%), мито (10%) та акциз.

■ ПРЕМІАЛЬНІ

«Золотий» у чорному

Вручення кінопремії перетворилося на протест проти сексуальних домагань

Олег БОРОВСЬКИЙ

75-та церемонія вручення «Золотих глобусів», яка відбулася в ніч на понеділок, 8 січня, в Лос-Анджелесі, сповна віддзеркалювала глибину скандалу з сексуальними домаганнями, який останніми місяцями «трясе» не лише Голлівуд, а загалом Америку та світ.

«Велика мала брехня» здобула одразу чотири «Золоті глобуси».

Опрі Уінфрі зал аплодував стоячи.

«Занадто довго жінок не чули і їм не вірили»

Це типово, коли на вечорах вручення «Оскарів» та «Золотих глобусів» порушуються актуальні політичні або соціальні теми, зазначає «Німецька хвиля». Так було в минулому, коли актори та акторки зі сцени висловлювалися проти участі США у війнах або проти расизму. Так само сталося і на церемонії вручення «Золотого глобуса». Але якщо раніше політичні чи соціальні заяви були винятками з правила, ініціативами окремих представників кіноіндустрії, то акція недільного вечора в Лос-Анджелесі об'єднала весь світ кіно, тобто була одностайною.

Скандал навколо продюсера Харві Вайнштейна зі звинуваченнями у сексуальних домаганнях від відомих актрис струсонув Голлівуд настільки потужно, що через це у суспільстві розгорілися дебати величезного масштабу. Багато жінок заявили і висунули обвинувачення у неналежному поведінні з боку Харві Вайнштейна та інших відомих діячів кінематографу. Тож темою вечора «золотих глобусів» стала ситуація навколо Харві Вайнштейна та приниження жінок галузі.

Під час підготовки до цьогорічної церемонії численні зірки кіно заявили, що хочуть зробити символічний жест — прийти повністю в чорному. І якщо чоловіки й так у 99 відсотках випадків приходять на вручення в темних костюмах, то символічний жест дам кіносвіту був дуже помітним. Саме церемонії «Золотого глобуса» та «Оскара» є завжди яскраво-гламурним шоу, на якому жінки-зірки демонструють строкатий одяг своїх кутюр'є.

Але цього вечора зазвичай яскрава церемонія нагадувала траурну.

Чорний колір цього вечора проглядав і у виступах нагороджених та ораторів, які виступили на «злобу дня». Найчіткіше висловилося телеведуча Опра Уінфрі, якій вручили почесну премію Сесіла Б. Демілля за життєві досягнення. Вона засудила, зокрема, те, що в минулому сексуальні домагання замовчувалися. У майбутньому це має змінитися, наголосила вона. І цим змінам, на думку Уінфрі, можуть допомогти такі кампанії, як #metoo («Я також») або Time's Up («Час діяти»). Опра пристрасно виступила на захист жінок, які заговорили про сексуальні домагання. «Занадто довго жінок не чули і їм не вірили, коли вони наважувалися говорити правду про владу цих чоловіків, але їхній час закінчився!» — сказала Опра Уінфрі. Зал аплодував їй стоячи.

Кіно теж «про це»

Премію «Золотий глобус» присуджує з 1944 року Голлівудська асоціація іноземної преси у складі приблизно 90 кінокритиків, які акредитовані в Голлівуді і постійно там працюють. Варто зазначити, що структурно нагорода «Золотий глобус» відрізняється від «Оскара». На відміну від останнього, «Золоті глобуси» призначають за трьома окремими жанрами: кінодрама, кінокомедія або мюзикл та телепродукція.

Головними цьогорічними переможцями стали драматичний фільм «Три білборди на кордоні Еббінга, Міссурі» та телесеріал «Велика маленька брехня». У стрічках-лауреатах також проглядається провідна тема церемонії.

Головною героїнею драми «Три білборди на кордоні Еббінга, Міссурі» є мати, яка прагне пояснень, оскільки її дочку було зґвалтовано і вбито. Поліція закриває очі на злочин — і фільм це також засуджує. «Три білборди» визнали кращим повнометражним драматичним фільмом 2017 року. Стрічка отримала статуетки за найкращий сценарій та найкращу актрису — це Френсіс Макдорманд, найкращим актором другого плану також став представник цього фільму — Сем Роквелл. Загалом, картина «взяла» чотири «Золоті глобуси».

«Велика маленька брехня» отримала статуетку як найкращий міні-серіал або телефільм, Ніколь Кідман здобула нагороду за найкращу жіночу роль у цьому міні-серіалі, а актриса Лора Дерн — як найкраща актриса другого плану, найкращим актором другого плану став Александр Скарсгард. Таким чином, драматична телеісторія про подруг і вбивство на шкільному балі отримала чотири «Глобуси». Ніколь Кідман сказала під час отримання статуетки: «Я вірю і сподіваюсь, що ми можемо викликати зміни через історії, які ми розповідаємо».

Переможцем у категорії «Комедія або мюзикл» стала художня стрічка «Леді Берд» про молоду жінку, яка проходить період дорослішання та становлення як особистість. І для неї не в останню чергу перепоною на цьому шляху є те, що їй доводиться жити у чоловічому світі. Виконавиця головної ролі в цій стрічці 23-річна ірландка Сірша Ронан отримала приз за найкращу жіночу роль у комедії.

«Золотий глобус» за найкращий неангломовний фільм дістався стрічці німецького режисера турецького походження Фатіха Акіна «На межі». Його також можна вважати символічною подією. У цій напруженій драмі йдеться про відчайдушну і, пізніше, мстиву жінку (цю роль чудово виконала німецька акторка Діана Крюгер), яка мусить пережити смерть свого чоловіка і своєї дитини. Хоча на першому плані у стрічці стоїть тема правого терору в Німеччині, робота Акіна також є драмою про жінку, яка веде боротьбу супроти насилля та упереджень, проти невігластва та расизму. Акредитована у США іноземна преса назвала тематику фільму Фатіха Акіна найактуальнішою, це може свідчити, що Голлівуд потроху відходить від фільмів для невибагливих підлітків і знову поринає у суспільно-політичні символи.

Антиутопію «Розповідь служниці» визнали кращим драматичним серіалом року, головна акторка серіалу Елізабет Мосс отримала статуетку в номінації «Найкраща акторка в драматичному серіалі». Найкращим актором у драматичному фільмі став британець Гарі Олдман за роль Вінстона Черчилля у драмі «Темні часи». Також британський актор Юен Мак'Регор із «Фарго» здобув статуетку у номінації «Найкращий актор у телефільмі або міні-серіалі». Найкращим актором у комедійному серіалі став Азіз Ансарі — «Майстер не на всі руки». Нагороду за найкращу чоловічу роль у драматичному серіалі отримав Стерлінг Браун за гру в «Це ми».

Приз за найкращу режисуру дістався мексиканцю Гільєрмо дель Торо за картину «Форма води» — казкову історію про кохання людини-амфібії та німої дівчини-прибиральниці. Найкращим анімаційним фільмом стала «Таємниця Коко».

75 церемонія нагородження премією «Золотий глобус» є своєрідною репетицією церемонії премії «Оскар», яка відбудеться 4 березня. Номінації на «Оскар» оголосять пізніше в січні. ■

■ ВІДДІЛ КАДРІВ

У новий рік із новими міністрами

У польському уряді — ключові перестановки

Ігор ВІТОВИЧ

Як уже повідомляла «УМ», на початку грудня президент Польщі Анджей Дуда прийняв відставку глави уряду Беати Шидло і призначив новим прем'єр-міністром Польщі Матеуша Моравецького, який одночасно очолив міністерство фінансів і розвитку. Вже колишній глава уряду Беата Шидло стала віце-прем'єром. Склад решти ради міністрів не зазнав змін, але було оголошено, що такі зміни стануться на початку січня. У середині грудня було здійснено перші зміни в канцелярії прем'єра. А вчора відбулися кардинальні зміни на ключових міністерських посадах.

«Ми завершуємо процес реконструкції», — повідомила прес-секретар уряду Йоанна Копціньська. Голова канцелярії прем'єра Міхал Дворчик сказав в ефірі Польського радіо, що «прем'єр-міністр оголосить про свої рішення, які були розроблені на основі консультацій із тісним політичним керівництвом «ПіС» та погоджені з президентом, і стосуються як організаційних, так і особистих питань».

Церемонія приведення до присяги нових міністрів розпочалася вчора опівдні в президентському палаці в Варшаві. Розпочалася з того, що прем'єр-міністр Матеуша Моравецького звільнили від виконання обов'язків міністра фінансів і міністра розвитку. А потім «полетіли голови». Першими президентський палац залишили зняті з посад міністр національної оборони Антоні Мацєрєвич, міністр закордонних справ Вітольд Вашиковський, міністр інформатизації Анна Стрежинська, міністр довілля Ян Шишко, міністр охорони здоров'я Константин Радзивілл та міністр внутрішніх справ і адміністрації Маріуш Блашак.

Уже без присутності відсторонених із посад відбулася церемонія приведення до присяги нових міністрів.

Було відомо, що президент Дуда був невдоволений роботою міністра оборони Антоні Мацєрєвича. З іншого боку, схоже, що Мацєрєвич не очікував звільнення з посади, бо анонсував у пресі свою поїздку до США 17 січня саме як очільника міноборони. У своєму останньому інтерв'ю Польському радіо на цій посаді вчора він сказав (ніби як заповіт своєму наступнику): «Нашим пріоритетом є повернення територіальної цілісності та незалежності України. Україна — це важлива, незалежна держава, інтереси якої треба поважати так само, як інтереси інших держав». Мацєрєвич наголосив на великій допомозі з боку Польщі для України. «Наша підтримка є матеріальною, але передусім політичною», — підкреслив Мацєрєвич.

Можливо, що Анджей Дуда здійснив ключові перестановки в уряді як жест доброї волі в бік Брюсселя, оскільки відсторонені міністри конфліктували з керівництвом ЄС, висловлювали заяви про потребу воєнних репарацій від Німеччини за завдані Польщі збитки в часи Другої світової війни. Відсторонені міністри виступали за тісніший зв'язок Варшави з Вашингтоном, ніж Брюсселем.

Після складання присяги відбулося засідання реформованого уряду, після чого прем'єр Моравецький відбув до Брюсселя на зустріч із главою Єврокомісії Жаном-Клодом Юнкером, під час якої розповів про бачення нового складу уряду відносин ЄС—Польща. ■

■ ДО РЕЧІ

Новими міністрами у польському уряді стали: глава МЗС — Яцек Чапутович, глава МВС і адміністрації — Йоахім Брудзинський (до цього — віце-спікер парламенту), міністр національної оборони — Маріуш Блашак (до цього — глава МВС), міністр фінансів — Тереза Червіньська, міністр інвестицій і розвитку — Єжи Квєціньський, міністр підприємництва і технологій — Ядвіга Емілевич, міністр довілля — Хенрик Ковальчик, міністр інфраструктури — Анджей Адамчик, міністр охорони здоров'я — Лукаш Шумовський.

■ ОГОЛОШЕННЯ

Студентський квиток Коледжу морського і річкового флоту ДУТ, студента групи СВ-117, виданий на ім'я Прокopenка Віталія Олександровича, вважати недійсним.

Стефанія КОСТЮК, учасниця національно-визвольних змагань
Івано-Франківськ

СПОГАДИ

Сумний Святий вечір в 45-м...

Із розповіді зв'язкової

Наприкінці 1944 року мене покликали на постій провуду ОУН карпатського краю. Зустрів мене провідник ОУН карпатського краю Роберт і розповів про події в Галичині, а ще, між іншим, сказав, що вирішив провести Святий вечір разом із членами ОУН і УПА в селі Космач. Мені ж доручив піти в Космач й організувати все до проведення цієї вечір. Прийшовши в село, я зустрілася з курінним Скубою. Разом із ним пішли поглянути на приміщення, де мала відбутися зустріч Різдва. Це був великий будинок у центрі села, який господарі будували з наміром приймати курортників, але війна завадила. Станічний попросив дозволу в господині провести Святий вечір у її господі, а сам розпорядився покласти тих, хто буде готувати вечерю, ставити ялинки. Через якийсь час прийшла молодь, доставили посуд, продукти, ялинки. Я залишилася ночувати в цьому домі, і ми провели вечір у розмовах із господинею. Її чоловік і син працювали за кордоном, але також мали приїхати на свята додому.

На другий день закіпіла робота: жіноцтво готувало страви, хлопці прикрашали оселю. Почали з'їжджатися гості. Одним із перших приїхав командир УПА «Захід» Грім, за якийсь час приїхав провідник служби безпеки Митар, а до вечора з'їхалися провідники різних районів відділів УПА. Із першою зіркою сіли за стіл. Роберт попросив Митара сісти поруч із ним. Тільки почали вечерю, як загавкали надворі собаки. Роберт з охороною вийшов у двір, а згодом до хати зайшли провідник із Буковини Сталь та господар дому. Місцевий священик попросив усіх встати і прочитав молитву. Після священика піднявся з-за столу Роберт і привітав зі святом, побажав усім довгого життя і сказав, що обставини в Галичині стають дуже складні, що окупант-москаль віддасть усі

сили для того, щоб знищити УПА та підпілля.

За столом колядували, а десь за північ Сталь звернувся до провідника, щоб піти, бо йому стало зле з серцем. Перед досвітком Роберт попрохав усіх зібратися, щоб піти до церкви помолитися. Після святкового Богослужіння всі зібратися перед церквою і наших гостей почали запрошувати на гостину в різні частини села. Мене покликав Роберт і сказав, що моя робота на цьому не закінчилася — потрібно піти провідати Сталю, що зупинився на присілку Космача — Рушорі, можливо, йому потрібна медична допомога, а згодом сходити в Березів, де лежать хворі командири Лісовий та Степовий. Це були східняки, які з Червоної армії перейшли в УПА.

Прийшовши на Рушорі, побачила, що Сталю стало краще і він збирається в дорогу. Та недовго ми розмовляли — прибігли два охоронці й сказали, що дорогою на Рушорі прибула сотня УПА і маскується в кущах. А потім прийшла ще одна звістка: з Яблунева чути гул машин. Через кілька хвилин почулися кулеметні постріли, і Сталь сказав, що треба йти — йде бій. Я ж пішла в сусідній будинок до знайомої, в якій часто ночувала. Під ранок бій затих, і я пішла в напрямку Нижнього Березова.

У Нижній Березів прийшла пізно вночі, зайшла в хату станичного і попросилася на нічліг. Уранці станичний розповів, що в Яблунів донесли про Святий вечір, і зібрався великий відділ червонопогонників*, близько 600 чоловік. Очолив цей відділ відомий генерал Червоної армії Де-

ргачов. Попереду їхала розвідувальна машина, яку не чіпали, а слідом — генеральська, яку підірвали, і генерал загинув. За машиною йшли солдати-червонопогонники, які не сподівалися на засідку. Загинуло їх близько трьох сотень.

Про підготовку в Яблуневі до походу на Космач доповіла розвідка УПА курінному Скубі. Він дав завдання сотенному Кривоносу (Мирослав Симчич) для організації засідки. У цій засідці й загинули генерал та сотні солдатів. Також станичний Нижнього Березова розповів, що Лісовий перебуває в бункері і біля нього є лікар, а Степовий одужав, по нього прийшли стрільці, і він пішов у гори, до своєї сотні. А ще сказав, що в Березів наїхало багато війська, поселилися у приміщенні сільради та школи, не контактують із місцевими. Подякувала я і пішла у Середній Березів, до місцевої станичної. Там мені розповіли, що й сюди наїхало чимало війська, а у Вишній Березів приїхали якісь невідомі люди й привезли багато важко хворих воїнів УПА і залишили їх в одній хаті. Господарі хати втекли, залишивши хворих без опіки. Схвилювана й обурена, я порадилася зі станичною і вирішила зібрати гурт дівчат, набирати білизни та харчів і піти туди. Наступного дня зібрали, що могли, і пішли у Вишній Березів. Там застали жахливу картину: хворих було 12 чоловіків. Хлопці не були поранені, але лежали непритомні, губи спечені. Хтось із дівчат зауважив, що по них повзають воші. У цьому я запідозрила щось нехороше й сказала, що треба щось негайно робити. Ми натопили в печі, загрили води,

вкупали хлопців, перевдягли, а брудний одяг спалили. Я поклікала станичну, і ми вирішили, що поранених треба розвести по хатах.

А мене станична відвела на ночівлю до однієї господині. Спала я неспокійно, та й вранці почувалася дуже зле. Було вирішено, що мене відведуть на постій до батька голови сільради, який живе самотньо і до нього ніхто не заходить. Я попросила повідомити про мій стан Рузі Перцович у село Бана Березів, яку я добре знала й довіряла їй.

Мій стан щодня ставав усе гіршим, піднялася висока температура, я марила. У такому стані пролежала я 10 днів. Рузя приходила щодня, перевдягала мене, приносила поїсти. А одного дня прийшла з якоюсь жінкою і забрала мене до себе, щоб доглядати, бо в неї були кози, а мені потрібне було молоко.

За тим молоком до неї став приходити капітан-червоноармієць. Пив молоко, клав гроші та й ішов собі. А одного разу Рузя набралася хоробрості й спитала: «Вибачте, що це за хвороба з'явилася в наших селах, люди дуже налякані». Він випив молоко, поклав гроші й вирішив сказав: «Нічево, нічево, прі помочі сипняка победім ми УПА», — розсміявся й пішов з хати. Рузя кинулася по селу розповідати про почуте. Люди були обурені й налякані, а потім один із хлопців сказав: «Нам накинuli цю хворобу, треба провести боротьбу проти неї!». Розділив усіх на групи, двох терміново послав в обласний провід ОУН доповісти про обставини. Кільком чоловікам наказав піти по селах і

розповідати про небезпеку. Решту направив ходити по хатах і шукати коробочки, де можуть бути воші, а ще — надавати допомогу, де потрібно опікуватися хворими.

Того вечора ми засиділися з Рузєю допізна. Я розповідала про пророблену роботу і сказала, що ще потрібно зробити. Опівночі хтось постукав у вікно. «Це хлопці з лісу», — заспокоїла Рузя і пішла відчинити. На порозі стояли два воїни УПА. «Ми прийшли за подругою Мартою (це було моє псевдо. — Авт.). Розвідка донесла, що завтра червонопогонники будуть дуже ретельно проводити перевірку чотирьох сіл Березова (Нижній, Середній, Вишній та Бана Березів. — Ред.). Розшукують хворих воїнів УПА і підпільників». Рузя дала мені теплий одяг, ми попрощалися, і я пішла з хлопцями.

У таборі я зустріла одного з тих дванадцяти хворих, яким надавала допомогу в Березові. Він і розповів мені, як із ними трапилася та біда. Сотенний відправив їх по селах збирати приготовлені харчі. Гуртом вони вийшли з табору, і тут назустріч їм підїхала підвода, фірманом був чоловік, який часто бував у таборі і крикнув хлопцям, щоб сідали, він їх підвезе. Відїхали за два кілометри, і тут фіра різко звернула в куці. Хлопці стривожилися. Із куців вистрибули невідомі люди, наскочили на стрільців та почали стягувати їх із воза і тягти в куці. Пов'язали їх і почали робити їм якісь уколи. Хлопці знепритомніли і більше нічого не пам'ятали. Вислухала я це оповідання, поговорила на цю тему із сотенним і попрощалася — більше справ у таборі в мене не було. А сотенний ще розповів, що перевірки червонопогонників сіл Березова не дали бажаних для них результатів — у жодному селі не знайшли вони хворих хлопців з УПА або підпільників. Хворі були завчасно перевезені в інші райони.

Таким було для нас Різдво 1945-го. ■

ОЦІНКИ

Хто визначатиме, як нам жити в рідній країні?

Залежить від нас

В. МИРОНЕНКО
Миколаїв

Діяльність Верховної Ради України чітко показує, що увага так званих народних депутатів до своїх виборців — це лише самозахист свого існування на вершині влади. Парламент існує не для надання милостей у вигляді субсидій, а для вироблення законів на основі розвитку суспільства, яке можливе тільки при розвинутій економіці. Для цього потрібно вивчити і знати соціальні проблеми виборців, а не забезпечувати насамперед себе і своє сімейство захмарними матеріальними статками, різного роду пільгами та недоторканністю. З високих трибун парламентарії сповіщають, що вони день і ніч піклуються про свого виборця, що є цинічною, нахабною брехнею. Ми ще не навчилися розрізняти тих, хто розповідає, як дбає про наші блага, і тих, хто знає суспільство і його життя зсередини. Обов'язок народних обранців — забезпечити суверенітет України, повсякчас працювати задля єдності народів країни. Для цього насамперед треба дбати про державну українську мову, що закріплено в Конституції України, ст. 10.

У номері 106 «Україна молоді» від 5 вересня 2017 р. йшлося, що народні депутати будуть трудитися над 9,7 тисяч поправок до законів. Хто з депутатів вивчав Римське право? Нехай хоч один депутат внесе бодай одну поправку до Римського права! А

це Право було вироблене при рабовласництві й захищало права рабів! Сьогодні напрацьовані парламентом закони не захищають пересічного виборця. Це свідчить про те, що в законодавчому органі України працюють не державні діячі, а особи, які піклуються про особисте «Я».

А тепер запитання до виборця: «Кого ми обираємо?». У Верховну Раду України переважно потрапляють ті коники-стрибунці, які навчилися проскакувати туди, де є можливість бути обраним і присвоїти собі звання борця за народне щастя. Ті, хто відмовляється від дій своїх попередників, — просто балакуни або й свідомі брехуни.

У час, коли наша країна зазнала зовнішньої агресії від войовничого і нахабного сусіда, наша нація повинна згуртуватися довкола національної ідеї. Досить вести порожні балачки довкола мовного питання. Так можна дійти до того, що Венеціанська комісія буде визначати, яким туалетним папером нам користуватися. Сьогодні не лише румуни, що живуть на території України, претендують на отримання освіти румунською мовою, а й інші нацменшини. Це не повано, але хто ж їм забороняє вивчати рідну мову? При цьому будь-хто, хто проживає на території України, зобов'язаний знати державну, тобто українську, мову. І це має стати непорушним законом для всіх громадян нашої держави. ■

Аркадій МУЗИЧУК
Київ

*Знов чергове перемир'я
Розлетілося, як пір'я.
Ну хіба не зрозуміло,
З ким ми досі маєм діло?
Кожне слово москальній
Вже віками із брехні.
Хто на неї ще «клює»,
Крім «сліпого» ОБСЄ?
Від цієї сліпоти
Привабляються хрести,
Молоді сивіють вдови...*

ПОЛІТПАРНАС

Віртуальне перемир'я

*Скільки вже убито сломом
«перемир'я». Скаже хто?
Ті, хто вигадав АТО?
Чи мосьє, сери, геноси,
Які водять нас за носа
Довкіл мінського формату?*

*Знов-таки — за нашу плату —
Тисяч ранених і вбитих.
Кого хочем обдурити?
Не до миру і спокою,
Якщо ворог — параноїк.
Перемир'я віртуальне
Має наслідки печальні.* ■

Цьогорічна зима «порадувала» нас незвичним теплом, але це не відміння традиційних Різдвяних свят і пов'язаних із ними забав. По всій Україні проходять фестивалі, конкурси, концерти, зимові ігри. Так, скажімо, в Івано-Франківську, у храмі Царя Христа монастиря отців Василіян УГКЦ, з 8 до 14 січня проходить IX Різдвяний фестиваль «Коляда на Майзлях». Хори, ансамблі, оркестри та вокалісти виконуватимуть традиційні та старовинні колядки та щедрівки. На конкурс прибули учасники як із Прикарпаття, так і з різних куточків України, а ще — гості з Польщі, Румунії та Прибалтики. Приємним сюрпризом для глядачів стала участь у фестивалі «Пікардійської Терці».

■ ДУХОВНІСТЬ

Радуйся, світе тихий

Місто козацької слави славило Різдво зі співачкою Русланою

Свдокія ФЕЩЕНКО

Особливе святкове вечірнє Богослужіння 6 січня відбулося у Соборі Різдва Пресвятої Богородиці у Конотопі на Сумщині. Урочистості славленню народження Христа надавали співи чоловічого хору капели імені Левка Ревуцького, який виконував чудотворні молитви Служби Божої, відроджуючи прадавні традиції духовного співу візантійської доби. Завершувала службу авторська церковна музика переможниці «Євробачення — 2004» Руслани Лижичко, яка диригувала капелюю. Співачка з чоловічим хором також виконала колядки.

Варто нагадати історію власне будівництва конотопського Собору Різдва Пресвятої Богородиці: приурочили його до 350-річчя перемоги війська під проводом гетьмана України Івана Виговського над московитами у знаменитій Конотопській битві і розпочали у липні 2008-го. Собор звели у рамках реалізації проекту створення Конотопського історико-культурного комплексу. Вагомий внесок у будівництво храму зробила українська діаспо-

ра різних країн, кошти виділяв «Центр гуманітарної допомоги Церкви святого Андрія» за фінансової підтримки української діаспори США. Ініціатором і замовником будівництва був прихід Різдва Пресвятої Богородиці Української православної церкви Київського патріархату. Урочисте відкриття собору відбулося у Конотопі 11 липня 2009 року за участі Президента Віктора Ющенка і Святейшого Патріарха Філарета.

Біля собору встановлено пам'ятний знак із написом: «Цей пам'ятний знак установлено на честь перемоги козацького війська спільно з представниками військ країн сучасної Східної Європи над Московською окупаційною армією у Конотопській битві влітку 1659 р.».

Організаторами нинішнього урочистого заходу в Конотопі на Святвечір «Святе Різдво. Молитва Світла» стали Міжнародний благодійний фонд «Світанок» та Euromedia за підтримки Української православної катедри святого Андрія Первозваного, Світового конгресу українців та Міністерства культури України. Ініціатор проекту і меценат —

Євген Сур. Руслана Лижичко і її чоловік-продюсер Олександр Ксенофонтів долучилися до проекту на добровільній основі. Інформаційним партнером став «Канал 24», який показував Богослужіння у прямому ефірі.

Руслана, за фахом хоровий диригент, підготувала авторські версії молитов «Отче наш», «Богородице Діво, радуйся», «Святий Боже», «Світе Тихий». Того ж вечора, 6 січня, співачка оприлюднила відео з авторською версією молитви «Отче наш», відзняте у Софійському соборі Києва.

Після понад 10-річної перерви Руслана вперше повернулася до традиції великих Різдвяних проектів. Раніше співачка створила за участі відомих рок-музикантів, камерного оркестру та хору, автентичних виконавців та українських зірок, відтворюючи казкову атмосферу святкового Львова та різдвяні легенди древніх Карпат, зокрема, музичні фільми «Подорож у дитинство», «Різдво з Русланою», «Останнє Різдво 90-х», «Різдвяні легенди» тощо.

А тим часом у Конотопі, за повідомленнями місцевих ЗМІ, громада практич-

Руслана Лижичко «Отче наш» заспівала і в Софії Київській, і в Конотопі, у Соборі Різдва Пресвятої Богородиці.
Фото з сайту afisha.tochka.net.

но проігнорувала зустріч Різдва в церквах Московського патріархату, натомість більшість віруючих прийшли до храму Київського патріархату. ■

Ольга ЖУК

Семирічна Марія Музиченко у вишитій сорочці й червоній стрічці зайшла в один із залів Національного музею історії України, де серед експонатів побачила сідло коня, давні мечі, стріли, обладунки воїнів. «О, та це ж як з нашої колядки!» — каже дівчинка мамі й вирішує, що саме біля цієї музейної вітрини співатиме колядку «То не тумани з моря». Перед тим як заколядувати, Марія на відео розповідає, що цю колядку записала її мама Ярослава Музиченко від прабабусі Сані, яка народилася 1910 року в селі Літки на Київщині.

Дівчинка заздалегідь готувалася до участі у соціальному марафоні «Історія в колядках», який ініціював Національний музей історії України. «Ми з мамою тренувалися перед тим, як нас хтось знімає на смартфон. Я відразу зрозуміла, що це має вийти цікаво. Колядку, яку я вивчила, співають хлопцям. У ній йдеться про те, що панич Андрійко (можна вставляти будь-яке чоловіче ім'я) хотів продати коня. А той кінь йому каже, що він же вивіз його з трьох побоїв — з Туреччини, Татарщини і Німеччини. Після цього діалогу панич Андрійко передумує продавати коня. На мою думку, це історія про справжню дружбу, про те, що вірного товариша не продають. Тому я хочу заспівати її на Різдво своєму другу Артему. Він справжній козак!» — ділиться планами Марія.

Хто може брати участь у марафоні?

Для того щоб взяти участь у соціальному марафоні, достатньо записати старосвітську, дохристиянську колядку на смартфон чи планшет, сказати, в якому регіоні її почули, які стародавні слова зустріли в тексті і що вони означають, завантажити відео на YouTube або у «Фейсбук» і переслати на адресу: ukrainerodyna@gmail.com. Усі відео будуть представлені в «Фейсбучі» з хештегом #нміу_коляда і на сторінці події.

У музеї додають, що для участі у марафоні можна записати колядку в краєзнавчих музеях свого міста чи містечка, на тлі експонатів із руської чи козацької доби. Або ж удома біля рушника чи ще якогось старовинного «артефакту», притаманного певному регіону. Добре було б, якби учасники марафону вдягнулися святково, в народний одяг.

«Старосвітські колядки дуже швидко забуваються. Ідея соціального марафону — оживити давні колядки, в яких описано багато історичних явищ, а саме: згадуються кораблі козаків, руських воїнів, тереми, храми з трьома верхами, вінки з пір'я, перстені, зброя, знаряддя праці, лицарський одяг тощо. Ми хочемо зібрати у фейсбучному «коридорі» якомога більше таких колядок, щоб по-

казати, яке багатство маємо, що колядки — це не тільки кільканадцять пісень літературного походження, записані у церковних книгах, а й своєрідне історичне джерело», — розповіла куратор соціального марафону «Історія в колядках», співробітниця НМІУ Ярослава Музиченко.

Усі колядки оспівували заміжжя

За її словами, давні колядки мали конкретних адресатів. Колядники мали в арсеналі заготовлені різдвяні пісні окремо для кожного члена сім'ї: господаря, господині, сина, дочки, всіх їхніх родичів і навіть покійних пращурів.

Часто може спливати на поверхню стереотип, що у колядках поширюється гендерна нерівність: хлопцям бажують вірного коня, стати воїном-переможцем, а дівчатам — лише вдало вийти заміжжя.

Кураторка соціального марафону категорично з цим не погоджується. Каже, що всі колядки оспівували заміжжя, навіть якщо хлопчик — лицар, то все одно у тексті просвічується, що лицарські якості у нього для того, аби засватати королю, створити гарну сім'ю і передати цінності своїм дітям. До речі, всі дівчата у колядках теж королюни, заходять у світлицю та освітлюють її своєю красою.

■ ТРАДИЦІЇ

Історія в колядках

Національний музей історії України запрошує до участі у соціально-мистецькому марафоні, вік учасників і музичний талант не обмежені

Колядувати — традиція українців.
Фото з «Фейсбука».

Де знаходити стародавні колядки, якщо в родині ніхто їх не знає?

Ярослава Музиченко пояснює, що для участі у марафоні можна і не бути віртуозом, професійним співаком. Варто тільки захотіти колядувати — самому, з родиною, друзями, однокласниками, однокурсниками, гуртом. «Колядку неможливо не заспівати. Вона створена для того, щоб приносити радість і співати гуртом», — додала Ярослава Музиченко.

Зважаючи на те, що на сьогодні-

ні більшість людей не знають стародавніх колядок, вона пропонує знаходити тексти і ноти в інтернеті, по бібліотеках, музеях, у сучасних книгах фольклористів, вивчати забуті обрядові пісні та оживляти історію.

«Наш марафон спрямований на те, щоб подивитися на колядку як на історичне джерело. Для школярів вивчення колядок може стати одним із методів освоєння історії України за новою програмою, коли рекомендують не просто прочитати нову тему з підручника, а розробити проект, вишу-

кувати цікаві факти в літературі, проводити порівняльний аналіз, — вважає Ярослава Музиченко. — Цим колядкам не одна тисячі років, їх записано сотні по різних регіонах. Особисто я знаю лише 77 стародавніх колядок зі Львівщини, Рівненщини, Київщини, Полтавщини, Луганщини... Кожна з них розкриває важливі історичні події, які у часи Київської Русі та Козаччини відбувалися на території сучасної України».

Першими взяли участь у марафоні школярі

Наразі у «Фейсбучі» за хештегом #нміу_коляда можна подивитися відео одних із перших учасників соціального марафону — школярів із Ходосіївки Київської області, які об'єдналися в гурт «Ясно-красно», де їх навчає фольклористка-педагог Олена Видрич. Для участі у соціальному марафоні від НМІУ вони вивчили колядку «Ой там на горі», від краєзнавця, голови Ходосіївського осередку товариства «Промісія» Миколи Моторного. На відео школярі провели віртуальну екскурсію історичними місцями Ходосіївки, багатої на археологічні знахідки та важливі події. Це і криниця св. Феодосія, і Зміїв вал, і кількасотлітній дуб. Дізналися історію Михайлівського Золотоверхого монастиря, пов'язаного з їхнім селом та про який, на думку краєзнавця, йдеться у колядці. Також використали колекцію українських старожитностей Віктора Ющенка.

Відео для соціального марафону «Історія в колядках» від НМІУ надіслали і школярі з лемківського села Заріччє на Закарпатті. Особливо активними виявилися читачі Броварської бібліотеки, що на Київщині.

«Для обласних, районних та шкільних музеїв України та бібліотек участь у соціальному марафоні — це можливість і себе представити для всієї країни, і залучити відвідувачів через цікаві пошукові проекти», — переконана Ярослава Музиченко.

Тож до 21 січня є можливість долучитися до створення цієї скарбнички нації і заспівати стародавню колядку рідного краю на всю Україну. ■

Валентина Олійник

Поки що сценарний фестиваль «Кіноскрипт» єдиний у своєму сегменті захід, який не тільки виявляє таланти й допомагає просуванню-екранізувати їхні роботи, а й усіляко надихає писати навіть пересічних людей. Традиційно він відбувся в останні дні грудня у Києві — цього року вже IV всеукраїнський сценарний фест «Кіноскрипт», де нагороджували кращі сценарні роботи повного і короткого метра. Володар гран-прі фестивалю у 2017 році — сценарист із Київщини, котрий написав сценарій «Біда» (короткий метр). Це робота про маленьку людину, непомітного Петра, воїна АТО, який навіть не знав, яким героєм він був насправді.

«Біда» навчить?

Як розповіли кореспонденту «УМ» представники журі, «Кіноскрипт» насамперед цікавий тим, що тут навіть непрофесіоналам дають можливість випробувати себе у ролі сценаристів. Звичайно, на перший погляд, це геть неможливо, але, як виявляється, в Україні живуть люди, в яких дуже багата уява. А тому таким, часом майже не підготовленим, як знаково наголосив Богдан Жолдак, голова журі, легко стати дуже хорошими сценаристами.

Аби проілюструвати це, знакову історію розказала Наталя Уварова, координатор із питань партнерства та спікерів «Кіноскрипту»: «Нашого автора Андрія Гордєєва, медика з села на Черкащині, не хотіли відпускати з роботи, але він усе одно приїхав. Сказав, що добрався 14 годин! І сталося ось що. У нас працює продюсерське журі. Незалежно один від одного, а також того, хто саме у його складі, всі дізнаються результати лише напередодні фестивалю. Так от, двоє продюсерів із журі відзначили саме цей сценарій».

— Гран-прі фестивалю за фільм «Біда» (короткий метр) виграв житель села Халеп'я Обухівського району Юрій Петров, який навчався у мене, — коментує Богдан Олексійович. — Автор написав чудовий сценарій про АТО. І от чим його робота незвичайна. З його села дуже багато хлопців, а це все друзі автора, воювали в зоні АТО. Звичайно, зараз про АТО багато хто пише, але не завжди рівень готового продукту виходить справді належної якості. А от цього хлопця (позаяк він передусім людина сільська, а отже, з такою ж душею, як у тих усіх бійців-земляків) і вдалося зробити дуже теплий, людський, багатоплановий сценарій, де є не тільки бійці АТО, а й їхнє оточення.

— Коли я побачила високі оцінки від журі, то і сама прочитала цей сценарій, — розповідає директор і засновниця фестивалю Олеся Новосад. — Це історія про молодого чоловіка Петра, родина якого живе в невеличкому селі. Він ніби і непомітний, але незамінний для власної сім'ї, тому що включений в усі сімейні проблеми. По суті, без нього сімейний побут є абсолютно неможливий: він допомагає дідові; також там є божівільна бабуся, мама, яка ні з чим не справляється, якесь це проблеми з батьком... А Петро є таким собі коліщатком, яке утримує ту всю сім'ю при житті. Але водночас він має і свої власні бажання, мрії. Зокрема, прагне піти в АТО і стати героєм, тому що для рідних він насправді є ніким, бо його... геть не помічають. І от, поборовши всі перешкоди, він усе ж іде в АТО і... гине. «Біду», де так несподівано відкривається характер головного героя, на фестивалі відмітили всі. Зараз цю роботу треба просувати далі, пропонуючи студіям, бо робота справді дуже значуща. Таких героїв — маленьких, непо-

мітних, які роблять свою важливу справу і навіть не знають, що вони герої, — зараз є дуже багато.

— До слова, — додав голова журі, — цей сценарій, якщо його трошечки розвинути, може бути навіть сценарієм до серіалу. Наразі його роботою вже зацікавилася багато кінематографістів. Можливо, він дуже скоро потрапить у виробництво, як це було, наприклад, зі сценарієм «Сонечко» Анни Смолій, який виграв гран-прі у 2015-му і мав презентацію у 2017-му.

Масно багато перфектних сценаріїв

Попри те, що фестиваль існує ось уже чотири роки і вже на другий рік свого існування мав тісну співпрацю з українськими продюсерами, які займаються зйомками кіно, дивує те, що з боку держави до цього фестивалю нині немає жодного вияву уваги. Зате закидів від чиновників, мовляв, в Україні мало належної якості сценаріїв, — хоч греблю гати.

— Насправді сьогодні в Україні безліч сценаріїв, — розповідає Богдан Жолдак. — І мало того що гарних, із цих сценаріїв велика кількість малобюджетних! Їх можна екранізувати без великих витрат, за рахунок, скажімо, якості дотепних ситуацій, на незначних локаціях. Дуже яскравим прикладом цього є робота співака, зауважте, взагалі непрофесійного сценариста, Дзідзьо. Його «Контрабас» одразу ж побив усі рекорди прибутковості. Як показують натхненні роботи непрофесіоналів (а у фільмі Дзідзьо працював, до слова сказати, лише один член НСКУ, бо всі не мають ніякого стосунку до кіно) за наявності хорошого оператора, чудової вигадки і монтажу в Україні можна робити дуже гідне кіно.

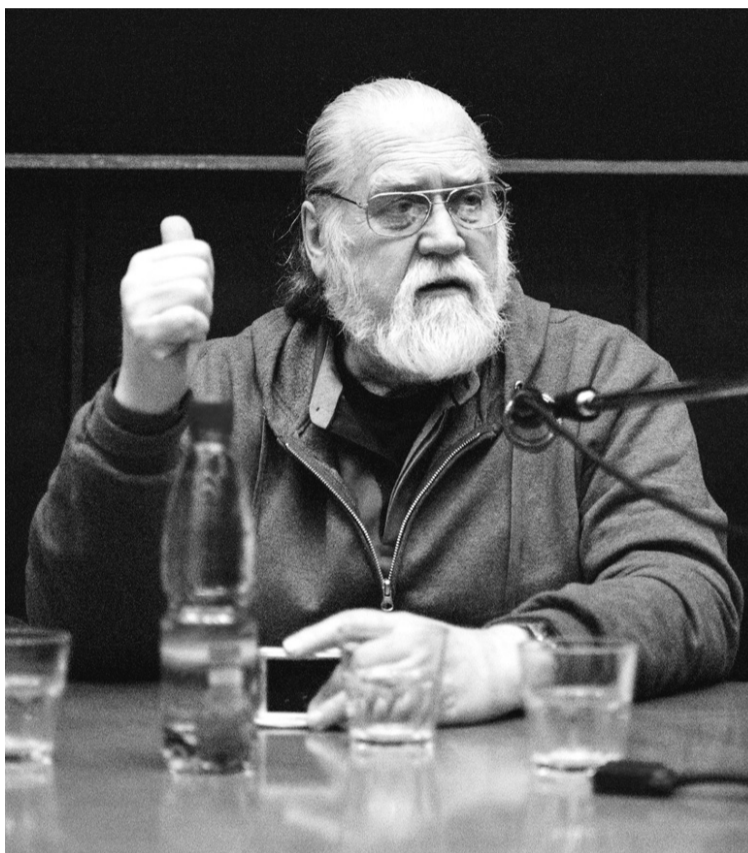
Кінофестиваль «Кіноскрипт» виявляє безліч сценаристів, котрі заслуговують на найвищу оцінку і реалізацію своїх робіт. Тим часом сценарно-кіношна еліта впевнена, що потроху всі ті якісні сценарії, які хоч і не потрапляють одразу у виробництво, все одно з часом підуть в роботу. Чому? Все-таки, як засвідчують реалії, потроху майже знищене у свій час українське кіновиробництво у нас піднімається. І головне — формується глядач, мислячий і глибокий, який уже зрозумів, що можна і треба ходити на наші сучасні вітчизняні фільми. Звичайно, є Голлівуд, який вражає масштабами і ще багато чим, але от ці, так би мовити, саморобні сценарії і саморобні фільми для нашого глядача виявилися більш цікавими. І причина насамперед у тому, що вони розповідають про наших людей, а отже — про нас самих.

Організатори фестивалю зауважують: навіть якщо сценарна робота і не була відзначена журі («з авансом» екранізації), сценаристи завжди мають можливість самостійно просувати свої роботи. До прикладу,

■ ФЕСТИВАЛЬНИЙ СИНДРОМ

Маленькі справи справжніх героїв

«Кіноскрипт» збирає найкращі сценарії

Богдан Жолдак, голова журі.
Фото надане оргкомітетом фестивалю.

якщо «Сонечко» Анни Смолій у свій час одразу було обрано для екранізації, то, приміром, сценарій «Штангіст», за який Дмитро Сухолиткий-Собчук у 2014-му виборов II премію, отримав можливість і таки був екранізований дещо згодом.

— Перемога у фестивалі дає

Дереша, чий твори перекладалися сімома мовами світу, і вже знакову сценарну роботу Оксани Олійник на прикладі сценарізації його твору «Намір». До речі, сам твір уже екранізований двічі (!) та мав досить вдалі прем'єри... Знаєте, бекстейджі до картин, які почалися в тому

Формується глядач, мислячий і глибокий, який уже зрозумів, що можна і треба ходити на наші сучасні вітчизняні фільми. Звичайно, є Голлівуд, який вражає масштабами і ще багато чим, але от ці, так би мовити, саморобні сценарії і саморобні фільми для нашого глядача виявилися більш цікавими.

нашим учасникам найголовніше — на їхні сценарії звертають увагу ті, хто потенційно може їх екранізувати, — зауважує Олеся Новосад. — Більше того, часто навіть самі автори починають по-іншому дивитися на те, що вони створюють. Так, до речі, сталося з Сухолитким-Собчуком. Також можна згадати і про Павла Острікова. Він лише починав писати сценарії у 2014-му, а вже був відзначений на конкурсі зі своєю першою роботою «Па». Тоді за цю роботу від «5 каналу» він отримав спеціальну відзнаку. Пізніше, продовжуючи працювати, він кожного разу так чи інакше отримував гідні оцінки за кожну зі своїх робіт. А сьогодні, як мені відомо, цей сценарист уже готується до повнометражного фільму. Якщо ж говорити про літературну основу сценаріїв, про які ми чимало розповідаємо на своїх майстер-класах, то тут варто згадати нашого популярного письменника Любка

числі і з нашої платформи, способи утворення і просування сценарної матерії тут і за кордон, оперування авторськими і суміжними правами тощо стають ключовими темами майстер-класів на наших заходах щороку.

Міжнародне чемпіонство належить нам

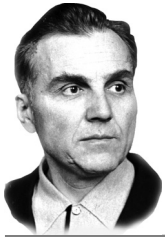
До речі, а вам цікаво, як просувають свої сценарії на Заході? Так, на цю тему наші кіношники гірко віджартовуються, кажучи, що і порівнювати не варто, адже там у кожного сценариста є власний агент. А в цілому, як ми всі теж добре знаємо, функціонує конвеєр. Та і сама кіноіндустрія працює так, що практично все, більш-менш варте уваги, потрапляє до кінопродюсерів, можливо, навіть ще на етапі самої ідеї.

Якщо ж говорити про кошторис, то, наприклад, як зауважують критики, якийсь середньорічний фільм у США коштує

стільки, як усі наші українські фільми, разом узяті. Виходячи з цього, нам дуже важко конкурувати з таким продуктом, тому, поклавши руку на серце, треба визначити: американська індустрія нам справді не по зубах. Але попри це українці дуже часто беруть дотепністю і глибиною. Між іншим, у США теж знімають так звані саморобні професійні повнометражні фільми. А отже, там також є люди, які за рахунок власного таланту створюють фільми, що в результаті теж дають великі прибутки. Утім жорстка детермінована система сценаріїв, у тому числі й на етапі підготовки майбутніх сценаристів, там однозначно у фаворі. Така муштра, як зауважують наші викладачі про своїх тамтешніх колег, привчає до шаленої дисципліни, злагоженості й чіткості в роботі, а загалом — до співпраці з кіновиробництвом.

— Наші студенти, — зауважує Богдан Жолдак, — часто навчаються просто за велінням серця. А тому пишуть те і так та як їм підкаже власний інтелект та інтуїція. Може, саме тому ми в цьому плані маємо досить великі здобутки. Річ у тому, що Україна сьогодні — чи не єдина країна у світі, чий студентський робота беруть гран-прі на дорослих фестивалях. Це всіх дивує, наш майже знищений Інститут екранних мистецтв ім. І.К.Карпенка-Карого є чемпіоном за кількістю міжнародних нагород «дорослих» кінофестивалів. Ви можете в це повірити?..

Фестиваль посилено бореться за своїх нинішніх і майбутніх авторів. Попри те, що грошова премія тут не завжди присутня, бо все залежить від того, знайдуться спонсори чи ні, наразі йде колосальна робота на так званому невидимому фронті. Оскільки до участі в конкурсі допускається лише сотня найкращих робіт, а переможців, тобто найякісніших робіт, по суті, серед них — одиниці, то активісти серед уже знайомих і шанованих сценаристів наразі ведуть перемовини з «Держкіно», аби було виділено кошти на видання всіх інших якісних сценаріїв спеціальними альманахами. Тому що в них однаково присутній колосальний матеріал, з яким можна було б працювати. Наприклад, згодом дотягти до потрібного рівня. Або, скажімо, повибирати всі значущі епізоди з багатьох сценаріїв, зробивши з них якісь справді якісні й практичні до подальшого втілення сценарні доробки. Усе це було б колосальною підтримкою для авторів, які удесятерять свої зусилля у цьому напрямку. Бо, на жаль, нині сценаристи, які себе пробують, проте зазнають поразки раз чи вдруге, полишають цю справу. Альманахи могли б стати не лише підтримкою-стимулом для авторів, а й методом популяризації справді хороших вітчизняних кіносценаріїв. ■

ДОСВІД

Бібліо-трансформери

З українськими «читальнями» почали відбуватися серйозні метаморфози

Світлана МИЧКО

Тернопільська область

Більшість наших читачів напевне бачили бодай одну частину американського пригодницького фільму «Бібліотекар», в якому і сама бібліотека, і її працівники постають перед нами у надзвичайному, захоплюючому світлі. Будні наших «читалень» непомірно далекі від тих красивих фантазій, однак відомо ж, що в кожній казці зашифровано важливий посыл для реального життя. І якщо у згаданій стрічці бібліотека виконує функції надсучасного сховища-музею неабияких історичних артефактів, то, приміром, у Тернополі частина міських бібліотек принаймні просто музеями вже таки стали. І зовсім не випадково саме у «файному місті» відбувся не так давно захід, на якому йшлося про дуже важливі для суспільства речі, — конференція на тему «Дієва бібліотека громади: пошуки майбутнього». Але почнемо з проблем.

80 відсотків фондів сільських бібліотек — це книги радянського періоду

Те, що впродовж останніх десятиліть українська бібліотечна галузь переживає дуже складні часи, — не секрет ні для кого, і Тернопільщина тут не виняток. Кілька місяців тому ситуацію з місцевими бібліотеками детально й емоційно обговорювали на засіданні колеги обласного управління культури. Основними проблемами називалися ті, що не вистачає коштів ні на поповнення книжкових фондів, ні на належне утримання приміщень, зокрема, їх опалення (йшлося про заклади в районах області). Щодо першого, то, за результатами дослідження, проведеного в одному з районів за допомогою громадської організації «Бібліотечна країна», було встановлено, що поповнення фондів із розрахунку на одну людину становить 0,07 відсотка при європейській нормі 0,25. До того ж близько 80 відсотків фондів сільських бібліотек — це книги радянського періоду, половина з яких підлягає декомунізації та списанню. І якщо в обласному та районних центрах бібліотеки виконують свої функції, то в селах більшість із них перетворилася на напівфіктивні заклади. За словами заступника голови Тернопільської облдержадміністрації з гуманітарних питань Юрія Юрика, щорічно бібліотечна галузь області отримує з бюджету приблизно 65 мільйонів гривень, однак на придбання книжок іде максимум 500 тисяч. Сумна ситуація і з зарплатою бібліотекарів: більшість із них вимушені працювати на чверть ставки, мало не третина — люди пенсійного віку. Зараз на Тернопільщині 860 публічних бібліотек, 777 з яких розташовані у сільській місцевості. З-поміж усіх комп'ютеризованих та мають доступ до мережі інтернет лише 122, а в селах — 61.

Можна сказати, що, мовляв, часи такі настали — проблеми бібліотек не є першочерговими, та й у читачів інтерес до паперових книжок різко впав з об'єктивних причин, бо ж можна читати електронно. Однак це не зовсім так, якщо ми все-таки прагнемо жити у цивілізованому світі. І не випадково минулого року віце-прем'єр-міністр з

гуманітарних питань В'ячеслав Кириленко презентував на засіданні уряду Стратегію розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 року з красномовною назвою «Якісні зміни бібліотек задля забезпечення сталого розвитку України». Аналізуючи нинішній стан бібліотечної справи в Україні, він висловився про існуючі проблеми так: «Головна проблема нашої бібліотечної мережі — це неефективне використання її потенціалу. Бібліотека має бути соціальною інституцією. У європейському світі, і в США, і в нашій країні бібліотеки — це заклади, які часто відвідують найменш забезпечені верстви населення. Тому концепція соціального простору, коли бібліотека надає послуги, і головним чином безкоштовні послуги, повинна бути домінуючою, і це, в першу чергу, передбачає створення інтегрованої мережі бібліотек і перегляду частково функціональних можливостей для них. Крім того, ми повинні розширювати перелік інших послуг, які зараз бібліотеки надавати не можуть. Для цього потрібні зміни урядових рішень, які також передбачаються концепцією». Пізніше Кириленко ще раз підкреслив, що згадана Стратегія — «це рамковий документ, який для своєї реалізації потребує декількох законодавчих змін і великої кількості розпоряджень та постанов Кабінету Міністрів».

Чи поїдуть нашими дорогами бібліобуси?

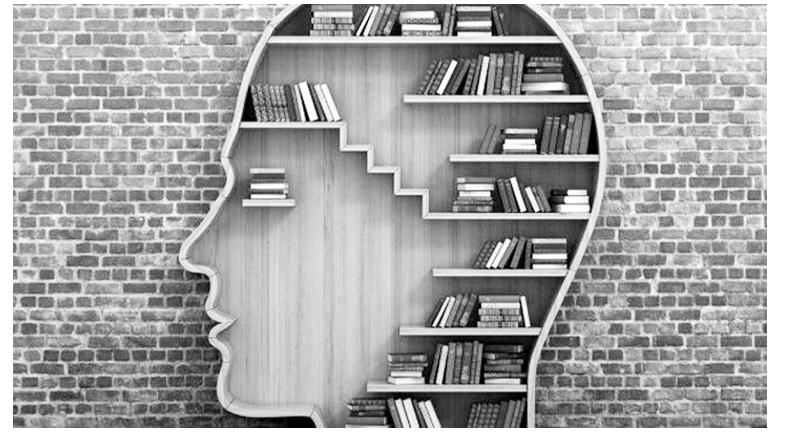
Досить емоційна дискусія щодо відсутності нормативно-правової бази та відповідних механізмів, необхідних для кардинального реформування бібліотечної галузі (зокрема, йшлося про можливість об'єднання публічних бібліотек зі шкільними) мала місце і на вже згаданому засіданні колеги обласного управління культури. Однак це зовсім не означає, що на місцях пасивно очікують змін згори, тим паче, що відбувається децентралізація. З подачі керівництва облдержадміністрації було створено спеціальну робочу групу, основу якої склали самі фахівці галузі. За допомогою експертів всеукраїнського рівня її учасники розробили кілька варіантів реформування бібліотек, що підпорядковані об'єднаним те-

риторіальним громадам, найоптимальніші з яких вибираються вже на місцях відповідно до кожної конкретної ситуації. Один із таких варіантів — злиття публічних бібліотек зі шкільними. Другий — їх об'єднання з клубними закладами. До речі, успішний досвід запровадження обох уже наслідують відповідно, в Тернопільському та Борщівському районах області. Третій варіант — це відкриття бібліотечних пунктів (приміром, при сільрадах) у невеличких селах. Розглядається також створення так званих центральних чи головних бібліотек, кожна з яких обслуговуватиме населення всієї об'єднаної територіальної громади. Є й ще одна цікава пропозиція, пов'язана з усе більшим розширенням покриття інтернет-мережі. Тернопільська облрада вже виділила кошти на придбання програми для створення електронного каталогу всієї наявної в області літератури. Коли він запрацює — кожен бажаючий, за наявного доступу до інтернету, зможе вибрати і замовити собі книжки на сайті. А для їх доставки планують використовувати шкільні автобуси, які у вільний від перевезення дітей час перетворюватимуться на такі собі бібліобуси на кшталт тих, що вже давно роз'їжджають із літературними вантажами дорогами деяких європейських країн.

Кожний із перерахованих варіантів по-своєму дасть змогу і оптимізувати бюджетні витрати на бібліотеки, і осучаснити галузь, зробивши її послуги більш цікавими, потрібними і зручними для населення.

Читання плюс творчість, навчання та спілкування

У самому Тернополі реальна бібліотечна реформа розпочалася раніше, ніж в області. І недарма міське управління культури визнавалося профільним міністерством кращим в Україні стосовно утримання бібліотечної системи, а відповідний досвід почали охоче запозичувати колеги з інших українських міст. Неабияка заслуга в цьому належить особисто начальнику Тернопільського міського управління культури Олександр Смику. Сам будучи літератором і культурним діячем, він виявив неабияку зацікавленість та креативність щодо

ДО РЕЧІ

За статистичними даними, зараз в Україні 40 тисяч бібліотек різного підпорядкування, у яких 24 мільйони користувачів та фонд у понад 652 мільйони книжок. Майже 16 тисяч із них — публічні, понад 80 відсотків яких розташовані у сільській місцевості.

порятунку міських бібліотек. Першою здійснила великі зміни у своїй діяльності міська дитяча бібліотека №2, яка до того нічим особливим — окрім хіба що розташуванням у красивій старовинній будівлі в центрі міста — не вирізнялася. Задля збереження і самого закладу, й історичної та архітектурної пам'ятки наприкінці 2012-го там відкрили бібліотеку-музей «Літературне Тернопілля». Певні кошти на це виділила міськрада, однак усі роботи з облаштування експозицій виконали самі бібліотекарі під керівництвом своєї завідувачки, палкої ентузіастки Галини Компанієць. В історичному каталозі новоствореного музею з самого початку було понад триста імен літераторів, які народилися, жили, працювали на Тернопільщині чи в різний час її відвідували. А за п'ять років заклад став одним із популярних центрів культурного життя міста.

Тим часом трансформувалися й інші тернопільські бібліотеки. Так, наприклад, бібліотека №3 стала водночас і Центром дитячої творчості, №4 — Етно-центром, №5 — музеєм національної іграшки. Окрім цього, всі заклади почали практикувати надання додаткових послуг — як-от виготовлення ксерокопій, інтернет-послуги тощо, а зароблені кошти — акумулювати на придбання нової літератури. У свою чергу, міське управління культури «децентралізувало» свої заходи — почало проводити частину з них не в центрі міста, як це робилося звичай раніше, а в мікрорайонах на базі бібліотек, завдяки чому останні поступово перетворюються на своєрідні культурні центри. Особливої уваги заслуговує обласна універсальна наукова бібліотека. Сотні людей уже давно приходять туди не лише заради книжок чи підшивок із періодикою, а й щоб вивчати іноземні мови, брати участь у найрізноманітніших майстер-класах (навіть таких, для прикладу, як уроки... східної кухні), зустрічатися з цікавими людьми, дискутувати на актуальні теми і ще багато чого іншого. Колектив закладу вже здобув чималий досвід розробки тематичних грантових проектів, що дозволяє отримувати додаткові кошти для розвитку.

І, нарешті, про ще одну унікальну «родзинку» бібліотечного життя Тернополя. У вересні минулого року в обласному центрі

вже всьоме відбувся «Бібліофест» — загальноміський фестиваль, подібного якому наразі немає ніде в Україні. Окрім популяризації нових книжок для дорослих та дітей (фест проводиться традиційно після Львівського книжкового форуму), він пропонує дуже багато цікавих і неформальних заходів, завдяки яким уже став популярним масовим дійством. Останнього разу таких налічувалося понад шість десятків, і чого там лише не було — і літературні «батли», і майстер-класи з народних ремесел, і конкурси та ігри, і «піжамні» читання. Та що там — навіть дефіле красунь, які дарували тернопільцям книжки. А у кав'ярні-пекарні «Франсуа» на центральній вулиці Тернополя встановили полицку з написом «Хрустка, смачна, запашна книга до кави», надавши відвідувачам можливість взяти звідти книжку, прочитати її, а потім повернути.

Думаю, тепер читачам зрозуміло, чому саме в Тернополі, на базі обласної бібліотеки для молоді, відбулася нещодавно конференція на тему «Дієва бібліотечна громади: пошуки майбутнього», співорганізатором якої став благодійний фонд «Бібліотечна країна» (за підтримки посольства Великої Британії в рамках проекту «Підтримка реформи децентралізації в Україні»). Її метою був обмін досвідом та інформування бібліотекарів і представників органів місцевого самоврядування шести областей: Чернігівської, Вінницької, Житомирської, Хмельницької, Тернопільської та Львівської — про кращі вітчизняні та зарубіжні практики реформування бібліотечної галузі. Про результати впровадження проекту «Трансформація бібліотек у сучасні центри розвитку громад» благодійним фондом «Бібліотечна країна» в кількох районах Тернопільщини поінформував співзасновник цього фонду Владислав Кириченко. Своє бачення оновлення бібліотечних фондів та джерел їх поповнення новими книгами у сучасних умовах представив генеральний директор одного з найбільших українських видавництва «Фоліо» Олександр Красовицький. Про вартіні запозичення досвід функціонування бібліотечних мереж Польщі та Великобританії розповів представник громадської організації «Європейський діалог» Микола Крат. Дуже актуальної теми — впливу на реформування бібліотек такого фактору, як децентралізація, — стосувався виступ члена президії Української бібліотечної асоціації Надії Синиці. У цілому конференція досить ефективно спрацювала на об'єднання фахівців, представників влади та громади задля пошуку оптимальних шляхів реформування бібліотечної галузі. ■

Григорій ХАТА

■ БІАТЛОН

Як змажеш, так і «поїдеш»

Останню перед Олімпіадою контрольну гонку-естафету українські біатлоністи «провалили», проте без нагороди на четвертому етапі Кубка світу не залишилися

Наближення Олімпійських ігор змушує усе частіше битися серця усіх зацікавлених в успішному виступі наших біатлоністів у Пхенчхані — за великим рахунком єдиних, від кого можна очікувати медального виступу на головних стартах чотириріччя.

При цьому за місяць до їхнього старту тримають у фокусі столицю ХХІІІ зимових Ігор не тільки спортсмени й тренери. Здається, найбільш прискіпливо за процесом виводу на пік форми вітчизняних біатлоністів стежать уболівальники — по суті, головні критики будь-якого спортивного проекту.

На четвертому етапі Кубка світу, котрий у перший тиждень нового року відбувся в німецькому Обергофі, наші стріляючі лижники з великими труднощами вибороли лише одну нагороду. На думку вітчизняних шанувальників біатлону, для команди, котра перебуває в фаворитському «пулі», здобута Вітою Семеренко «бронза» в «персьюті» виглядає відверто слабким результатом.

Важко сказати, що найбільше спровокувало вітчизняних експертів-аматорів на вельми потужну хвилю критики — провалений біатлоністами спринт чи безмедальна у їхньому виконанні естафета. Але визначальним, думається, в цьому процесі стала заключна гонка в Обергофі — чоловіча естафета, в котрій наші хлопці, окрім 19 додаткових патронів, настріляли ще дев'ять штрафних кіл.

Одразу слід визнати, що стрільба в чоловічій естафеті більше нагадувала лотерею, адже над стрільбищем у сутінках стояв безпросвітний туман і вирував поривчастий вітер. У таких умовах хилили навіть добре знайомі з місцевим атмосферним колоритом господарі, котрі «заробили» 10 штраф-

У гонці переслідування в Обергофі Віта Семеренко «стрибула» з третьої десятки на п'єдестал. Фото з сайту biathlon.com.ua.

них кіл та використали 13 додаткових патронів.

За словами президента ФБУ Володимира Бринзака, чоловіча естафета була не змаганням, а більше нагадувала гонку-шоу. В цілому не погодитися

з головним «біатлоністом» щодо характеристики цього дійства складно.

Утім не однією чоловічою естафетою обмежувалися невдачі українських біатлоністів в Обергофі.

«Усі хочуть перемагати. Ми теж

цього прагнемо, але це нелегко. І я вболівальників, які виказують незадоволення нашим виступом на четвертому етапі КС, розумію. Коли програють футболісти, я теж злий», — заявив після завершення змагань в Обергофі старший тренер жіночої команди Урош Велепець.

Не секрет, що головного успіху в Пхенчхані чекатимуть саме від жіночої командної гонки. Й естафета в Обергофі була останньою нагодою перед стартом Ігор перевірити в ділі український квітет, який, нагадаємо, наразі володіє титулом чемпіонів Олімпійських ігор.

Слід визнати, що гонка в Обергофі для наших дівчат не склалася. Невдало підібрана змазка для лиж — й, зрештою, лише п'яте місце в підсумковому протоколі, хоча за умови короткого ходу на трасі «синьо-жовті» могли б розраховувати на «бронзу». Утім, як визнав Володимир Бринзак, зі змацанням сервісмени не вгадали, тож шансів нав'язати конкуренцію суперницям у боротьбі за місце на п'єдесталі у капітана нашої команди Олени Підгрушної просто не було.

Натомість у «персьюті» наші сервісмени зі змацанням вгадали на «всі сто», чим допомогли Вікторії Семеренко стрибнути з 22-ї стартової на підсумкову третю позицію. ■

Олексій ПАВЛИШ

■ ФУТБОЛ

В Іспанії — рекорди, в Росії — скандали

Каталонська «Барселона» оформила гучний трансфер, а в російському футболі знову спалахнули допінгові пристрасті

Після напруженого графіку на «боксіг дей» команди АПЛ мали змогу перевірити найближчий резерв у матчах 1/32 фіналу Кубка.

Саме ротація головного тренера «Манчестер Сіті» Хосепа Гвардіоли дозволила українському легіонеру «синіх» Олександрові Зінченку втретє у сезоні вийти в основу: знову — на позиції лівого захисника. Вихованець «Шахтаря» провів на полі 72 хвилини, а необхідний результат «городянам» забезпечили зірки — Серхіо Агуеро, Лерой Сане і Бернарду Сілва.

Без особливих проблем здобули путівки до наступного раунду «Манчестер Юнайтед» і «Ліверпуль»: підопічні Жозе Моурінью «на класі» дотиснули «Дербі», а «мерсайдці» здолали «Евертон» завдяки дебютному голу новачка Вірджіла ван Дейка.

Пауза в чемпіонаті, щоправда, пішла на користь не всім «грандам». І якщо на «Челсі» після «сухої» нічної з «Норвічем» чекає перегравання, то чинний володар Кубка — «Арсенал» — залишає турнір після першого ж раунду: «каноніри» несподівано програли «Ноттінгем Форесту».

Після різдвяних канікул продовжили боротьбу за трофеї і представники іспанської Прімери. Однак інтриги з кожним туром дедалі менше — після чергової перемоги «Барселони» та нічної мадридського «Реала» «галактикос» програє каталонцям уже 16 пунктів. Лідер «блау-гранас» Ліонель Мессі не втомлюється встановлювати нові рекорди: відзначившись у воротах «Леванте», аргентинець повторив досягнення Герда Мюллера — тепер у Лео, як і в легендарного німця, 365 м'ячів у «топ-3»-чемпіонаті.

За хавбека «Ліверпуля» Феліпе Коутінью «Барселона» заплатила рекордні для себе 160 мільйонів євро. Фото з сайту independent.co.uk.

Більше інтриги у Серії А: двох лідерів — «Наполі» і «Ювентус» — розділяє лише один бал. У 20-му турі «стара синьйора» мінімально обіграла «Кальярі», а неаполітанці вирвали три очки у поєдинку проти «Верони». А от суперник «Шахтаря» у «плей-оф» Ліги чемпіонів — «Рома» — продовжує відставати від «топ-3»: минулого уїк-енду

«вовки» програли «Аталанті» й опустили ся на п'яте місце.

Перед стартом другого кола Ліги 1 розім'ялися у Кубку і лідери французького футболу — «ПСЖ» забив шість м'ячів у ворота «Ренна», «Монако» «Мюлен-Ізеру» — п'ять, а «Ліон» на останніх хвилинах урятував матч із «Нансі».

Не менш цікавою є і ситуа-

■ ТАБЛО

Англія. Кубок. 1/32 фіналу. Найцікавіші результати. «Ноттінгем Форест» — «Арсенал» — 4:2, «Тоттенхем» — «Уїмблдон» — 3:0, «Норвіч» — «Челсі» — 0:0, «Уотфорд» — «Брістоль Сіті» — 3:0, «Флітвуд Таун» — «Лестер» — 0:0, «Манчестер Юнайтед» — «Дербі» — 2:0 (Лінгард 84; Р. Лукаку, 90), «Манчестер Сіті» — «Берлі» — 4:1 (Агуеро, 56, 58; Сане, 71; Бернарду Сілва, 82; Зінченко («МС») — до 72 хв.), «Ліверпуль» — «Евертон» — 2:1 (Мілнер, 35 (пен.); Ван Дейк, 84 — Сігурдссон, 67).

Іспанія. Прімера. 18-й тур. «Атлетико» — «Хетафе» — 2:0 (Анхель Корреа, 19; Дієго Коста, 68), «Валенсія» — «Жирона» — 2:1, «Лас-Пальмас» — «Ейбар» — 1:2, «Севілья» — «Бетіс» — 3:5, «Леганес» — «Реал Сосьєдад» — 1:0, «Барселона» — «Леванте» — 3:0 (Мессі, 12; Суарес, 38; Пауліньйо, 90+3), «Атлетик» — «Алавес» — 2:0, «Вільярреал» — «Депортіво» — 1:1, «Сельта» — «Реал Мадрид» — 2:2 (Васс, 33; Максі Гомес, 82 — Бейл, 36, 38), «Малага» — «Еспаньйол» — 0:1.

Лідери: «Барселона» — 48, «Атлетико» — 39, «Валенсія» — 37, «Реал Мадрид» (17 матчів) — 32, «Севілья» — 29, «Вільярреал» — 28.

Бомбардир: Мессі («Барселона») — 16.

Італія. Серія А. 20-й тур. «К'єво» — «Удінезе» — 1:1, «Фіорентина» — «Інтер» — 1:1 (Сімеоне, 90+1 — Ікарді, 56), «Торіно» — «Болонья» — 3:0, «Беневенто» — «Сампдорія» — 3:1, «Дженоа» — «Сассуоло» — 1:0, «Мілан» — «Кротоне» — 1:0, «Наполі» — «Верона» — 2:0 (Кулібали, 66; Кальехон, 78), «СПАЛ» — «Лацио» — 2:5, «Рома» — «Аталанта» — 1:2, «Кальярі» — «Ювентус» — 0:1 (Бернардескі, 74).

Лідери: «Наполі» — 51, «Ювентус» — 50, «Інтер» — 42, «Лацио» (19 матчів) — 40, «Рома» (19 матчів) — 39, «Сампдорія» (19 матчів) — 30.

Бомбардир: Іммобіле («Лацио») — 20.

Франція. Кубок. 1/32 фіналу. Найцікавіші результати. «Тулуза» — «Ницца» — 1:0, «Ле-Ман» — «Ліль» — 2:4, «Марсель» — «Валансьєн» — 1:0, «Нансі» — «Ліон» — 2:3 (Робік, 71 (пен.); Норден, 75 — Фекір, 25; Марселу, 87; Корне, 90+5), «Ренн» — «ПСЖ» — 1:6 (Мбаппе, 9, 75; Неймар, 17, 43; Ді Марія, 24, 74), «Мюлен-Ізер» — «Монако» — 2:5 (Сек, 27 (пен.); Хардун, 44 — Каррільйо, 1, 51, 84; Йоветіч, 39; Фабінью, 54 (пен.)).

ція на трансферному ринку — «гранди» ледь не щотижня дивують футбольну Європу гучними покупками. Найактивнішим на ринку поки є «Ліверпуль»: спочатку «червоні» зробили найдорожчим захисником в історії Вірджіла ван Дейка, а потім за шалені 160 мільйонів євро продали у «Барселону» бразильського хавбека Феліпе Коутінью — це, до речі, найдорожчий трансфер в історії каталонців.

Серед українських легіонерів варто відзначити Єгора Назаріну та Євгена Селезньова. 20-річний півзахисник перейшов із «Дніпра» до бельгійського «Антверпена», а 32-річний нападник, розірвавши контракт із «Карабюкспором», уклав угоду на 2,5

року з іншим турецьким клубом — «Акхісаром Беледієспором».

Ще однією резонансною подією минулого тижня став допінговий скандал, який з новою силою спалахнув у російському футболі. За інформацією ЗМІ, 19 допінг-проб у період 2012-13 років опинилися під підозрою. У списку підозрюваних — відомі гравці «ЦСКА» Маріо Фернандес і Сергій Ігнашевич, а також воротар Володимир Габулов, який нещодавно підписав контракт із бельгійським «Брюгге». Нагадаємо, раніше через допінговий скандал віце-прем'єр РФ Віталій Мутко заявив про призупинення діяльності на посаді президента Російського футбольного союзу. ■

ТЕНІС

Менталітет
переможниці

Новий сезон прима українського тенісу Еліна Світоліна розпочала з ювілейного тріумфу та покращення рейтингових позицій

Новий сезон Еліна Світоліна розпочала з перемоги на турнірі «Брісбен Інтернешнл».
Фото з сайту btu.org.ua.

Григорій ХАТА

Піднявшись наприкінці минулого сезону на рекордну для себе та українського тенісу третю сходинку рейтингу Жіночої тенісної асоціації, найсильніша тенісистка України Еліна Світоліна через невдалий виступ на підсумковому Турнірі WTA не змогла завершити минулий календарний рік у «топ-трійці». Вона не зуміла на «Підсумках року-2017» подолати груповий раунд, але свій виступ у Сінгапурі прима вітчизняного тенісу все ж завершила на мажорній ноті, перегравши в заключному поєдинку першу ракетку світу Сімону Халеп. Свій переможний настрій Світоліна перенесла й на новий, 2018-й, рік, який розпочався для неї тріумфом у Брісбені.

Торік тут найсильніша тенісистка України дійшла до півфіналу, де спіткнулася на чешці Кароліні Плішкovej. Необхідність захищати рейтингові очки «Брісбен Інтернешнл» змусив на той час шосту ракетку планети відповідално підготуватися до першого офіційного старту сезону.

Коли по черзі, одна за

одною, Світоліна здолала іспанку Карлу Суарес Наварро, хорватку Ану Коню та британку Йоганну Конту, завдання-мінімум на турнір було виконано. Наступний же поєдинок — у півфіналі — став повторенням минулорічної дуелі проти Плішкovej, котрий, щоправда, цього разу пройшов за абсолютно іншим сценарієм.

«Від моменту нашої останньої зустрічі Світоліна провела серйозну роботу поза кортом, відчутно додавши в ментальному плані», — наголосила чеська тенісистка, екс-перша ракетка планети. Їхня півфінальна зустріч у Брісбені-2018, як і прогнозувала Плішкова, пройшла в напруженій боротьбі, де в найбільш відповідальний момент стійкішими виявилися нерви саме в нашої співвітчизниці — 7:5, 7:5.

Водночас заключний поєдинок турніру для Світоліної, як-то кажуть, пройшов «в одні ворота». Її опонентка по фіналу — 88-ма ракетка планети, білоруска Олександра Саснович — абсолютно нічого не змогла протиставити значно потужнішій за себе тенісистці. Загалом, у вирішальному поєдин-

ку «Брісбен Інтернешнл» (призовий фонд — 894 тисячі доларів) Еліна віддала суперниці лише три гейми — 6:2, 6:1. Разом із чеком на 190 тисяч американських доларів Світоліна додала до своєї колекції десятий за ліком виграний трофей. «Є непогані передумови для хорошою виступу на «Аустраліен оупен-2018», — заявила після ювілейного тріумфу перша ракетка України. Завдяки перемозі в Брісбені до свого рейтингового доробку Еліна додала 480 очок, що дозволило їй у таблиці про ранги WTA піднятися з шостого на четверте місце.

На минулорічні турніри «Великого шолома» Світоліна також приїздила в статусі одного з рейтинг-фаворитів. Утім далі півфіналу «Ролан Гарросу» пройти не змогла.

Тепер на Відкритій першості Австралії-2018 прима вітчизняного тенісу матиме можливість покращити свою історію виступів на турнірах із серії «Гранд слем». До речі, екс-перша ракетка світу Серена Уїльямс, яка нещодавно заявила про своє повернення у великий теніс, австралійський «шолом» пропустить. ■.

АВТОСПОРТ

Зіркове тяжіння

У Південній Америці стартував 40-й за ліком легендарний «Дакар»

Зірковий дебютант «Дакару» — португальський футбольний тренер Андре Віллаш-Боаш за кермом «Тойоти».

Фото з сайту www.dakar.com.

Григорій ХАТА

Після того як у 2008 році з міркувань безпеки організатори «Дакару» вирішили відмовитися від проведення легендарних перегонів дорогами Африканського континенту, на теренах Південної Америки вже вдесяте стартував цей знаковий рейд. Маршрут нинішнього «Дакару» — загалом, 40-го за ліком, — прокладений територією трьох країн: Перу, Болівії та Аргентини. З огляду на ювілейний характер цього річного перегону, їх організатори пообіцяли гонщикам спеціальні «подарунки».

У минулі роки оргкомітет авторейду частенько вдавався до «циркулярного» способу прокладання маршруту, починаючи та завершуючи перегони в Аргентині.

Цього разу дорожня карта марафону, складеного з 14 етапів, матиме векторне спрямування й пролягатиме з півночі на південь континенту. Шість перших спецділянок розпочинатимуться в Перу, де на гонщиків чекатимуть важко прохідні піски та дюни. Далі по маршруту — кількадесят перехідів через гірські райони Болівії, після чого на пелетон очікуватиме затяжний фінішний маршшидок аргентинським бездоріжжям.

Після того, як у пісках ОАЕ, готуючись до чергового «Дакару», трагічно загинув палкий фанат цих перегонів Вадим Нестерчук, Україна втратила свого постійного представника на легендарному автомарафоні. На цього річного «Дакарі» українців немає взагалі, хоча раніше їх можна було помітити в якості штурманів у перегонах позашляховиків.

Відзначимо, що саме в цьому класі на «дакарах» традиційно спостерігається максимальний вплив зіркових учасників. Чого лише варта персону португальського футбольного наставника Андре Віллаша-Боаша. Водночас тяжіють сюди й колишні мотоциклісти — у різні часи «стригнули» сюди неодноразові переможці «дакарів» на двоколісних «конях» — Сиріл Депре та Стефан Пете-

рансель. А нещодавно поринути в непередбачувану та виснажливу атмосферу «Дакару» вирішили й легенди ралі — Себастьян Льоб та Міка Хірвонен. Цікаво, що цього річ усі згадані вище пілоти, за винятком останнього, захищають кольори команди «Пежо». При цьому головним фаворитом перегонів у класі позашляховиків є переможець двох попередніх марафонів Петерансель, який після трьох стартових етапів прогнозовано захопив лідерство в загальному заліку.

У класі мотоциклів упродовж багатьох років домінують гонщики «КТМ». І не важливо, що в цьому дивізіоні більше немає очного протистояння Депре та Марко Коми. Наразі лідерство в марафоні захопив британський гонщик «КТМ», чинний переможець гонки Сем Сандерленд.

Здається, прогнозованим буде фініш і у змаганнях вантажівок, де на домінуючих ролях перебувають автівки «КамАЗу». Попри те, що їхні позиції на цього річного «Дакарі» атакують представники «Івеко» (Федеріко Вільягра), «Татри» (Алеш Лопрайс) та «МАЗу» (Олексій Вишневецький), позиції лідера російської «стайні» Едуарда Ніколаєва на чолі проміжного протоколу вже після трьох етапів виглядають доволі потужно (+8.58 хвилин).

Водночас лідерство в заліку квадроциклів захопив досвідчений чилієць Ігнасіо Касале на «Ямасі». Після того як переможець минулорічного рейду, росіянин Сергій Карякін на старті гонки, в перуанських пісках, втратив багато часу, конкурентів у Касале в чемпіонській гонці, можна сказати, майже не залишилося.

Додамо, що другий рік поспіль на «Дакарі» змагаються «мотовсюдиходи». Чотириколісні міні-багі з невеличким однолітровим мотоциклетним двигуном лише освоюють південноамериканські маршрути, де беззаперечним фаворитом виглядають агрегати під маркою «Поляріс» — єдині, котрі змогли дістатися фінішу минулорічного ралі-рейду. ■

■ СКАНДАЛ

Yurcash-майдан

Фанати Юрка Юрченка, незгодні з результатами шоу «Х-фактор», вирішили самі зібрати мільйон музиканту

Аліса КВАЧ

Повною несподіванкою закінчився останній сезон шоу «Х-фактор». Попри те, що, за інформацією відомого пошуківика Google, популярність зірки 90-х Юрка Юрченка та його гурту Yurcash зростала від ефіру до ефіру, переможцем шоу і власником мільйона гривень назвали Михайла Панчишина. Незгодні з таким рішенням фани Юрченка вирішили підтримати свого улюбленця і самим зібрати призвий мільйон.

Для самого Юрка Юрченка таке рішення стало повною несподіванкою. Пізніше він зізнався, що мав намір виграти шоу й оголосити про завершення співочої кар'єри — щоб піти зі сцени перемож-

цем, із гордо піднятою головою. Однак шквал дзвінків і пропозицій підтримки змусили його змінити свої плани. «Такої підтримки від людей я не очікував!!! Мені повірили. Ви розумієте!!!???? Повірили в МЕНЕ!!! Люди пробачили мене за все. Повірили в мою музику, в те, що я не брешу, в те, що я дійсно Музикант, а не «буратіно», штучно створений продюсером», — написав розчулений Юрко на своїй сторінці у «Фейсбуці». Тепер Yurcash в терміновому порядку записує нову пісню, щоб взяти участь у національному відборі на «Євробачення».

А продюсери «Х-фактора» тепер ламають голову, як вийти із ситуації. Вони ще під час оголошення переможців пообіцяли

Юрко Юрченко.

зняти для Yurcash безкоштовно кліп, але хвиля підтримки гурту не спадає. До речі, свого часу народ так само скинувся на Шевченківську премію Василю Шкляру піс-

ля того, як він відмовився брати державну з рук Януковича. Тепер цей «Х-фактор» торкнувся і шоу-бізнесу. І з ним доведеться рахуватися й іншим продюсерам. ■

Ната НЕТУДИХАТА

Навряд чи думали учасники арт-групи з Нью-Йорка Improv Everywhere, які у 2002 році запропонували «вигуляти» свою нижню білизну і проїхатися в метро без штанів, що їхня витівка отримає таку популярність у всьому світі. Більше того — ось уже 16 років поспіль до неї приєднуються все більше і більше сміливців, так само, як і зростає географія флеш-мобу.

От і цього разу 7 січня пасажири без штанів можна було зустріти у вагонах метро в Торонто, Нью-Йорку, Празі, Парижі, Лондоні,

■ ДИВАКИ

Хаос і радість без штанів

На Різдво у десятках міст світу пасажири проїхалися в метро у самій білизні

Берліні, Мюнхені і навіть в ортодоксальному Єрусалимі. Причому серед учасників акції, які запустили свої фото у соцмережі, була навіть емансипована мама з донькою років восьми. Загалом, люди зняли свої штани, шорти і

спідниці, щоб узяти участь в акції, в 60 містах 25 країн. Гаслом кампанії стали слова: «Хаос і радість».

Що ж, учасники флешмобу гарно повеселилися. От тільки погоду для того, щоб світи-

ти голими сідницями, обрали не надто підходящу. Зима все-таки. На думку одразу спадає анекдот: «Ознака дорослості — це коли у 20-градусний мороз виходиш без шапки і почувашся не крутим, а ідіотом». ■

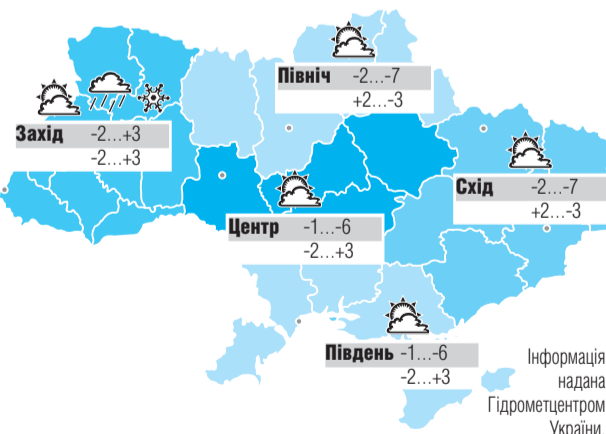
■ ПОГОДА

11 січня за прогнозами синоптиків

Київ: мінлива хмарність, без опадів. Вітер південно-східний, 5-10 м/с. Температура вночі -4...-6, удень 0...+2.

Курорти Карпат: хмарно з проясненнями, місцями невеликий дощ із мокрим снігом. **Славське:** вночі -1...-3, удень 0...+2. **Яремче:** вночі 0...-2, удень +1...+3. **Міжгір'я:** вночі -1...-3, удень +4...+6. **Рахів:** вночі -1...-3, удень +4...+6.

9 січня висота снігового покриву становила: **Дрогобич** — 1 см, **Стрий** — 4 см, **Славське** — немає, **Плай** — 34 см, **Міжгір'я** — немає, **Рахів** — немає, **Долина** — 4 см, **Івано-Франківськ** — 1 см, **Яремче** — немає, **Коломия** — 1 см, **Пожежевська** — 44 см.

Передплатні індекси: 60970, 1555
Наша адреса:
03047, Київ, пр. Перемоги, 50
Телефон для довідок:
т./ф.: (044) 454-84-92
Рекламне бюро:
т./ф.: (044) 454-88-86,
reklam@umoloda.kiev.ua
Відділ реалізації:
т./ф.: (044) 454-84-41,
sale@umoloda.kiev.ua
«УМ» в інтернеті: <http://www.umoloda.kiev.ua>

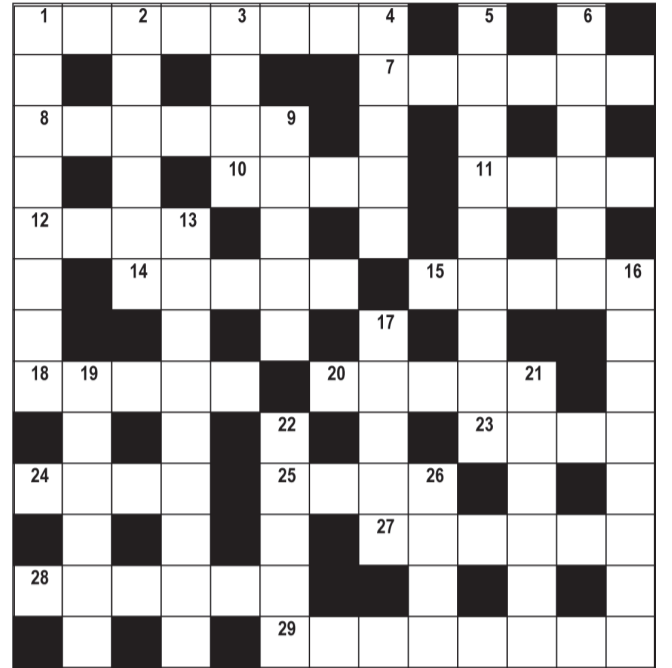
Відділи:
новин — 454-85-76, novyny@umoloda.kiev.ua;
права — leonov@umoloda.kiev.ua, 454-88-36;
міжнародної політики — svit@umoloda.kiev.ua, 454-88-25;
економіки — eko1@umoloda.kiev.ua, 454-86-39;
медицини — povnyu4@umoloda.kiev.ua, 454-85-99;
культури — culture@umoloda.kiev.ua, 454-87-96;
соціальних проблем — socium@umoloda.kiev.ua, 454-85-99;
спорту — sport@umoloda.kiev.ua, 454-87-93

Україна молода

Редактор Михайло Дорошенко
Засновник і видавець —
ПП «Україна молода»
Свідоцтво про реєстрацію:
КВ №3386 від 29.08.98
© Дорошенко М.І., 2013

При використанні наших публікацій посилання на «УМ» обов'язкове.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.
Комерційні публікації виходять під рубриками:
«Український виробник», «Позиція», «Банківська справа»,
«Фінансова експертиза», «Здоровенькі були», «Це — працює!»,
«Знайомтеся — новинка», «Партнерство», «Програми»,
«Проекти», «Альма-матер», «Продукт», «Протистояння»,
«Вітаємо», «Любов і шана».
Матеріали із позначкою © друкуються на правах реклами

Газета друкується у видавництвах:
«Преса України» — у Києві
Зам. 3009003
«Видавничий дім
«Високий Замок» — у Львові
Зам. блок № 003
Верстка та виготовлення фотопортретів —
комп'ютерний центр редакції «УМ»,
тел.: 454-87-71
Газета виходить у вівторок, середу, п'ятницю — суботу (спільний номер)
Тираж 86734

■ КРОСВОРД ВІД МАЛАНКИ №3

По горизонталі:

1. Український композитор, автор пісні «Чорнобривці». **7.** Яскраво-жовта пташка з чорними крилами і хвостом. **8.** Дуже популярна пісня, хіт. **10.** Річка на Донеччині. **11.** Самоцвіт, про який згадував іще давньоримський історик Пліній. **12.** «... калина за вікном, ... родина за столом, ... стежина, щоб додому йшла сама». (Пісня з репертуару Софії Ротару). **14.** Річка на Кавказі. **15.** Справжнє прізвище Лесі Українки. **18.** Перський цар, який підкорив Вавилон. **20.** Глиняна стіна навколо подвір'я у середньозазійських кишлаках. **23.** Збільшення ВВП. **24.** Знаменитий бразильський футболіст. **25.** Стийбище кочовиків або поселення у тюрко-монгольських народів. **27.** Прилад для переведення фотографій чи паперових документів у цифровий формат. **28.** Місто на Закарпатті. **29.** «Ти — вічний мій ..., мов та зоря висока. Йду — серця квіт рожевий ліг до стрічних доріг». (Пісня з репертуару Івана Поповича).

По вертикалі:

1. Місто під Києвом, резиденція київських князів. **2.** Один з варіантів імені популярної американської співачки родом із Барбадоса. **3.**

Райський сад. **4.** Страва з тоненьких підсушених спеціальним способом шматочків картоплі. **5.** Українська народна назва скупчення Плеяд у сузір'ї Тельця. **6.** Велика рослиноідна ячирка з яскравим забарвленням. **9.** Українська народна казка. **13.** Група островів, об'єднаних в одне ціле. **16.** Глибока яма в річці, в якій утворюється вир. **17.** Родючий шар ґрунту. **19.** Швидкий темп у музиці. **21.** Творче псевдо казкаря Олександра Власюка. **22.** Німецький композитор-романтик. **26.** Український художник, який під час Євромайдану писав на колодах та дошках лики святих.

Кросворд №1
від 3 січня

■ ПРИКОЛИ

На базарі:
— А це кросівки якого виробництва?
— Німецькі!
— А от, дивіться, всередині під устілкою написано китайськи!
— Для нормальних людей німецькі, а для допитливих — китайські!

— Мамо, сьогодні до мене в гості придуть три дівчини, і з однією з них я збираюся одружитися. А ти вгадай, з якою саме.
Після того як дівчата пішли, він запитує в мами:
— Як ти гадаєш?
— З тією, що сиділа посередині.
— І як же ти здогадалася?

— Інтуїція: вона вже зараз мене дратує.

Учителька запитує:
— Який час «вона прибирає, вона прибирала, вона прибирати-ме»?
Вовочка:
— Мабуть, передсвятковий.
— А який час у фразі «Я шукаю нареченого»?
— Втрачений.

Шеф — секретарці:
— Що ти робиш у неділю?
Секретарка (з надією в голосі):
— Нічого ...
— Тоді дозволь тобі нагадати, що сьогодні не неділя.